

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE ROMANS

1 ¹Shíí, Paul, Jesus Christ bána'isiidi, án binal'a'á nshłjigo shich'í' ánniid, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' yati' baa gozhónihíí baa nagoshni'híí bighą its'áshí'doltjii, ²(Da'ái Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íí binkááyú yałti'go dabíntsé yengon'áá, áí godiyihgo Bek'e'eshchiiníí biyi' bek'eda'ishchij lék'e.) ³Áí yati' baa gozhóni Bik'ehgo'ihí'nań biYe' Jesus Christ nohweBik'ehń yaa nagolni', án nnee k'ehgo nyáágo David łinolt'ijłíí nłjii; ⁴Jesus Christ daztsąądí' naadiidzaahíí bee Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nłjigo ch'í'nah alzaa, Holy Spirit bits'á'dí' binawod golłjigo: ⁵Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ilgoch'oba'íí shaa det'ąą, binal'a'á nshłjii doleelgo, áík'ehgo Jesus bizhi'íí ba'ihégoşj doleelhíí bighą baa nagoshni'go, nnee iltah at'éégo hadaazt'íí daabodłąąhgo bikísk'eh ádaat'eego ashłe': ⁶Nohwíí ałdó' Jesus Christ bíyéé daanohłjii doleelgo nohwich'í' ánniid: ⁷Daanohwigha Romeyú daagonohłiiníí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nań bił daanohshoqgo báhadaadeszaahíí daanohłjigo nohwich'í' ánniid: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ich'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'. ⁸Dantsé Jesus Christ binkááyú daanohwigha Bik'ehgohinshnań nohwigą ba'ihénsj, nohwi'odłą' ni'gosdzán biká' dahot'éhé baa ch'iniłhíí bighą. ⁹Bik'ehgo'ihí'nań, biYe' baa yati' nłt'éhi baa nagoshni'go, shijíí biyi'dí' bána'isiidíí da'ákozhą nohwá oshkąąh nt'éé shá yígólşj; ¹⁰Díinko bighą dá oshkąąh nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo ániita dáhago'at'éégo nłt'éégo nohwaa desháál. ¹¹K'azhą daanohwistséh, nt'é Holy Spirit bits'á'dí' shaa hi'né'íí ła' nohwaa nshné'híí bighą, áí bee nłdzilgo daahodohşjł doleelgo; ¹²Díí áłdishnií, nohwíí hik'e shíí biłgo nohwi'odłą' dała'ázhi' iłdenáágo bee hadag ádaałnlzj doleel. ¹³Shik'íyú, doo ałch'íđndi nohwich'í' disháh háshł'jigo ni' bídaagonoşjigo hasht'íí, doo Jews daanłjii dahíí ła'ihíí bitahyú nnee Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' hosilbáąhíí k'ehgo nohwitahyú ałdó' ła' hodishbiłłhíí bighą, (ndi nashi'dintł'ogo t'ahkó goldoh.) ¹⁴Greeks daanłiiníí

hik'e nanidí' n̄nee daanliiníí áldó', daagoyááhíí hik'e doo daagoyáá dahíí áldó' shaa hadais'aahíí k'ehgo t'ah Christ baa bił nagoshn̄i'go shá goz'ąą. ¹⁵Áík'ehgo iłk'idá' yati' baa gozhóni nohwił nagoshn̄i'go dážhó hásh't'íí, Romeyú nadaahisohtaaníí ndi. ¹⁶Christ baa yati' baa gozhóni doo bik'e ídaayánsdzí da: áí Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí biláhyú behasdách'igháhi at'éé, da'odlaaníí dawa bá, Jews daanliiníí dantsé, ła'íí Greeks daanliiníí áldó'. ¹⁷Áí yati'íí biyi' Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' n̄nee bich'í' dábik'ehyú át'ééhíí ch'í'nah alzi, odlą' begodeyaadí' odlą' bengont'í'zhi': bek'e'eshchiiníí gánííhíí k'ehgo, Hadín dábik'ehyú át'ééhíí odlą' zhá yee hińaa doleel. ¹⁸N̄nee Bik'ehgo'ihí'nań doo daidn̄s̄j dahíí ła'íí nchọ'íí ye'ánadaat'ííhíí dawa yich'í' Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' yaaká'dí' ch'í'nah alzi, áí nchọ'íí ye'ánadaat'ííhíí yee da'anii ágot'eehíí t'ąązhí' ádaayıłs̄j; ¹⁹Bik'ehgo'ihí'nań bebígózi doleelíí ch'í'nah alzaago yídaagołs̄j, Bik'ehgo'ihí'nań dabíí bił ch'í'nah áyıłs̄jihíí bighą. ²⁰Ni'gosdzán alzaadí' godezt'í'go Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi doo hit'íí dahíí nt'éégo bígózi, dahazhí' binawod golíníí, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań nliiníí nt'é áyíılaahíí bebígózi; áí bighą áí n̄nee nchọ'go ánadaat'ííhíí doo nt'é bee bich'í' ch'í'ndaagonowáh át'éé da: ²¹Bik'ehgo'ihí'nań yídaagołs̄j ndi doo daidn̄s̄j da, doo ya'ihédaanzí dahíí bighą doo nt'é bee bich'í' ch'í'ndaagonowáh át'éé da; áídá' da'ılínego natsídaakees, ła'íí biini' doo goyáá dahíí godiłhił bezog'ąą daasilji. ²²Ídił daagodzaągo doo daagoyáá da daasilji, ²³N̄nee datsaahi, ła'íí dló', ła'íí dawahá bijad díí'igo nadaakaihíí ła'íí nada'nagíí yeda'ile'go daayokąąh lék'e; áí bee Bik'ehgo'ihí'nań doo datsaah dahi bits'ą'dindláádíí hik'e díí kogan be'ádaaszaahíí biłgo iłdenáągo ch'í'ndaizn̄il. ²⁴Áí bighą bijíí yun̄e' nchọ'go zhá natsídaakeesgo dážhó nchọ'íí bich'í' Bik'ehgo'ihí'nań yó'odaabidez'ąą, daabits'íhíí iłdenáągo doo daidn̄s̄j da: ²⁵Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' da'anii ágot'eehíí hik'e l'é'ılchoohíí biłgo iłdenáągo ch'í'ndaizn̄il, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań áyíılaahíí zhá daidn̄s̄jgo daayokąąhdá' bíhíí doo daach'okąąh da; Bik'ehgo'ihí'nań zhá dahazhí' ba'ihégołs̄j. Doleelgo at'éé. ²⁶Áí bighą bits'í bee ídaayágołs̄j yú ánadaat'ííł hádaat'ííhíí bich'í' Bik'ehgo'ihí'nań yó'odaabidez'ąą: isdzáné n̄nee bá álzaa n'íí isdzáné dabíí hił ídaayágołs̄j yú ánadaat'ííł: ²⁷Da'áík'ehgo áldó' n̄nee isdzáné bá álzaa n'íí k'ihzhí' ádaizlaago, dabíí iłch'í' biini' daama; n̄nee dabíí hił ídaayágołs̄j yú ánadaat'ííł, áí bighą nda'ıłs̄ihíí dabíí ích'í' nadaayi'niil, áí da'áígee dábik'eh. ²⁸Bik'ehgo'ihí'nań doo dayúweh yídaagołs̄j hádaat'íí dahíí bighą dážhó binatsekees daanchọ'íí yich'í' Bik'ehgo'ihí'nań yó'odaabidez'ąą, doo ánách'ot'ííł dahíí ye'ánadaat'íí doleelgo; ²⁹Doo bik'ehyú ágot'ee dahíí behadaatk'ıl, ła'íí nant'í' na'ídaahíí, nchọ'go ánadaat'ííhíí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'iiníí, da'o'ni'íí; ła' bíyééhíí ídáhádaat'iiníí áldó' behadaatk'ıl, ła'íí its'izilheehíí, ła'hadaadit'áhíí, nadaach'aahíí, bi'at'e' nchọ'íí, ła'íí ch'inii daaniihíí áldó' behadaatk'ıl; ³⁰Ła' yiní'nda'ıłn̄ihgo ch'inii daanii, Bik'ehgo'ihí'nań yik'edaanniih, doo hadín daidn̄s̄j da, ídaa da'odlıgo dabíí ídaa yádaakti', dabíí nchọ'í' ádaile'go yídaagoł'aah, daabishchji n'íí doo daidits'ag da, ³¹Doo daagoyáá da, doo

da'ádaan̄iyú ádaat'ee da, doo hadín bíl daanzhōq da, doo hadín yaa nádaagode'aah hádaat'íi da, doo bíl daagoch'oba' da: ³²Bik'ehgo'ihí'nañ n̄nee ágánádaat'íi'í da'tsaahíi bee yándaagoz'aago yídaagotsi ndi, doo dabízhá ágánádaat'íi'í da ndi n̄nee ágánádaat'íi'í bíl dádaabik'eh.

2 ¹Ái bigha n̄nee n̄líni, ni hadín ánt'ee shíhí, n̄nee la' baa yánhti'yúgo doo nt'é bee n̄t'éégo nich'í ch'ígonowáh át'éé da; n̄nee la' baa yánhti'yúgo dani ídíl ch'ígondeehi at'éé, ni dó' da'ágánt'ééhíi bigha. ²Díínko bídaagonlzi, ágánádaat'íi'í Bik'ehgo'ihí'nañ dábik'ehgo bándago'aah. ³Áik'ehgo n̄nee n̄líni, dani áldó' ágánt'íidá' ágánádaat'íi'í baa yánhti'yúgo, ya' Bik'ehgo'ihí'nañ doo nángo'aah da doleel n̄nzí gá? ⁴La'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íi la'íi nidag at'ééhíi hik'e rízaadyú nágoho'aahíi ch'ída'izkaadíi doo bíl ón̄tag da go'íi; Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íi nincho'íi bits'á'zhí' hi'náángo nelnááhíi doo bígon̄sí da gá? ⁵Áidá' nijíi n̄t'izíi bigha la'íi nincho'íi doo bits'á'zhí' ánnéh hánt'íi dahíi bigha, dani goyéé'íi bee ích'í'godnt'áah, Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke' yí ch'í'tíihíi'íi bíjii'zhí; ái bíjii dabíi dábik'ehyú át'éégo nángo'aahíi ch'í'nah ádoliit; ⁶Bik'ehgo'ihí'nañ n̄nee da'á daantíígee da'ánádaat'íi'í n'íi dábik'ehgo biyaa gozhóoníi dagohíi biniidaagodil'e'íi yich'í nahiniit. ⁷Hadíi n̄t'éégo ánádaat'íi'íi yich'í' dahdaandoh n̄t'éégo'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dindláádíi la'íi bíl dábik'eh doleelíi, la'íi dahazhí' ihí'naahíi yiká daadéz'iiníi, ihí'ná doo ngonel'aq dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ baa daidí'aah: ⁸Áidá' lahadaadit'áhgo lanakaihíi, la'íi da'aníi ágot'eehíi doo yikísk'eh ádaat'ee da ndi ncho'go ágot'eehíi yikísk'eh ádaat'eehíi Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke'íi bee biniidaagodil'ne'. ⁹N̄nee da'á daantíígee ncho'go ánádaat'íi'íi bich'í' goyéé'go godigháh, la'íi biniidaagont'ée doleel, Jews daanliiníi n̄tsé, doo Jews daanlii dahíi áldó'; ¹⁰Áidá' da'á daantíígee n̄t'éégo ánádaat'íi'íi Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dindláádíi bíyéé doleel, bíl dábik'eh doleel, la'íi ích'í'daagont'ééhíi bíyéé doleel, Jews daanliiníi n̄tsé, doo Jews daanlii dahíi áldó': ¹¹Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee n̄nee doo la' itisgo yistíi da. ¹²Hadíi Jews bich'í' begoz'aaníi doo bit'ááhyú ádaat'ee dago ncho'go ánádaat'íi'íi begoz'aaníi doo bee bándago't'aah da ndi da'ílii daaleeh; áidá' begoz'aaníi bit'ááhyú ádaat'eego ncho'go ánádaat'íi'íi begoz'aaníi bee bándago't'aah; ¹³(Ái begoz'aaníi dédaidits'agíi zhá doo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee dábik'ehyú ádaat'ee da, ndi begoz'aaníi yikísk'eh ánádaat'íi'íi zhá dábik'ehyú ádaat'ee daabíldi'nii doleel. ¹⁴Doo Jews daanlii dahíi Jews bich'í' begoz'aaníi doo yídaagotsi da ndi dabíi ye'ádaat'eehíi bik'ehgo ái begoz'aaníi áníihíi yikísk'eh ádaat'eego Jews bich'í' begoz'aaníi doo yídaagotsi da ndi begoz'aaníi dabíi ídá ádaislaa: ¹⁵Begoz'aaníi bíjii yun'e' dahgoz'aaníi ch'í'nah ádaayítsi, nt'é n̄t'ééhíi dagohíi ncho'íi dabíi yídaagotsi, la'íi binatsekeesíi lahgo ányodlii, lahn n̄t'éégo ánsht'ee ni' daanzí, áidá' lahnhií ncho'go ánsht'ee ni' daanzigo;) ¹⁶N̄nee Bik'ehgo'ihí'nañ yándaago'aahíi bíjii yati' baa gozhóni baa nagoshni' n'íi áníihíi k'ehgo bi'at'e' nadain'íi'í n'íi Jesus Christ biláhyú yándaago'aah doleel.

17 Jew nłđi'niihíí, begoz'aaníí bikísk'eh ánsht'eego dábik'ehyú ánsht'ee nńzi, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bee ıda'óndlii, 18 Áń hát'ííníí bígonsı nńzi, ła'íí begoz'aaníí bee nił ch'ígot'ąąhíí bighą hadíí dązhó nńt'éeego ágot'eehíí zhą nił dábik'eh, 19 Bińáá ágodiníí yágo'iiníí nshłjį nńzįgo, ła'íí godiłhiłíí biyi' nakaihíí bá'indinłáádíí nshłjį nńzįgo ıda'óndlii, 20 Jews bich'į' begoz'aaníí biyi' ił'ígóziníí ła'íí da'anii ágot'eehíí begoz'ąąhíí bígonłsıdá' doo daagoyąą dahíí bił ch'ídaagon'áah, ła'íí mé' daanłjįhíí k'ehgo doo hwahá yıdaagolįjįh dahíí bił ch'ídaagon'áah. 21 Ni, ła' bił ch'ídaagon'áahíí nłlíni, dani idíł ch'ígont'áah née? Doo da'noh'įjįh da nńiigo ił ch'ígon'áahdá' in'įjįh née? 22 Doo nant'į' nahkai da nńiigo ił ch'ígon'áahdá' nant'į' nanńaa née? K'eda'ashchín nił nchó'dá' áí daach'okąąhgo nagoz'ąąyú nanńaago in'įjįh née? 23 Ni, begoz'aaníí bee ıda'óndliihíí, begoz'aaníí doo bikísk'eh ánt'éeé dahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań doo nił ilłjį da go'įjį. 24 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí áńíłhíí k'ehgo doo Jews daanłjį dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bizhi'í nchó'go baa yá'iti', nohwíí nohwiğhą. 25 Begoz'aaníí bikísk'eh ánt'éeýúgo **circumcise** áni'delzaahíí ná ilłjį: áídá' begoz'aaníí doo bikísk'eh ánt'ee dayúgo doo circumcise áni'delzaa dahíí k'ehgo ánt'éeé. 26 Da'áłk'ehgo nńee ła' doo circumcise ábi'delzaa da ndihíí begoz'aaníí áńíłhíí k'ehgo at'éeýúgo, doo circumcise ábi'delzaa da ndi circumcise ábi'delzaahíí k'ehgo bił otag ya'? 27 Nńee bits'į bee doo circumcise ádaabi'delzaa da ndi begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eeyúgo, ni, begoz'aaníí bek'e'eshchiiníí bígonłsı ndi doo bikísk'eh ánt'éeé dahíí ya' doo ch'į'nah ádaanile' da née? 28 Nńee Jew nłjįgo gozłjį ndi doo áí zhą bighą Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee da'anii Jewhi nłjį da; ła'íí nńee bits'į zhą circumcise ábi'delzaahíí doo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee da'anii circumcise ábi'delzaa da: 29 Áídá' bijjį biyi'df' Bik'ehgo'ihí'nań yidnłsíníí, áń da'anii Jewhi nłjį; ła'íí bijjį yuńe' circumcise ábi'delzaahíí da'anii circumcise ábi'delzaahi at'éeé, biyi' siziiníí Bik'ehgo'ihí'nań bił goyiłshóógo áile'híí bighą, doo begoz'aaníí áńíłhíí zhą bighą da; hadín ágát'éeéhíí doo nńee zhą nńt'éeego baa yádaakti' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nńt'éeé.

3 1 Áík'ehgo Jew nłlíni nńt'ée bee itisgo at'éeé? Circumcise áko'delzaahíí hant'é ilłjį? 2 Dawa bee dązhó ilłjįhi at'éeé: dantségee Jews daanliiníí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa daadest'ąąhi at'éeé. 3 Ła' doo da'odłąą dayúgohíí? Ya' doo da'odłąą dahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań doo da'álch'iniiyú át'ėhi át'éeé da née? 4 Dah, da'anii doo ágát'éeé da: nńee daant'įjįgee łéda'ılchoo ndi Bik'ehgo'ihí'nań da'aniihí nłjįgo bígózi le'; bek'e'eshchiiníí Bik'ehgo'ihí'nań yich'į' yałti'go gáníí, Dábik'ehyú ánt'éeego niyati' bee nígózi doleeł, ła'íí dahagee dahadín ni'ıtahyúgo bitis nńleeł, nńi. 5 Áídá' doo bik'ehyú ádaant'ee dahíí Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'éeéhíí ch'į'nah áyılsiyúgo hant'é daan'ńii? Bik'ehgo'ihí'nań bidenáago nohwiniidaagodile'yúgo, ya' áí bighą doo bik'ehyú nohwich'į' at'éeé da daan'ńii née? (Ágádishńiigo ni'gosdzán biká' nńee k'ehgo yashti'.) 6 Dah, da'anii doo ágát'éeé da: Bik'ehgo'ihí'nań doo bik'ehyú át'éeé dayúgo, hagoť'éeego ni'gosdzán biká' nńee yándaago'áah doleeł? 7 Łé'ishchoohíí

Bik'ehgo'ihí'nań da'aniigo at'ééhíí ch'í'nah áyíłsigo íziso at'ééhíí áí bee bígozíyúgo, nt'é bighą shíí nshchọ'híí k'ehgo shaa yałtı'go shángo'áah? ⁸(Ła' nnee nohwini'daadiłnı'ngoh nohwaa ch'ini daanii,) Nıt'ééhíí bengowáhíí bighą nchọ'go ádaahiit'ı'ı le, daan'niigo nohwá ádaagozłaa. Nnee ádaanohwiłnı'hií bándaaagont'aahíí dábik'eh. ⁹Áık'ehgo hago'at'éé? Ya' née Jews daandliini itisgo shinjééd née? Dah, doo ágát'éé da: nnee dawa, Jews daandliini łá'ı doo Jews daanliı dahíí nchọ'ı'ı bi'sna' daanliigo ilk'idá' ch'í'nah ádaasiđłaa; ¹⁰Bek'e'eshchiini gánı, Doo hadin dábik'ehyú át'éé da, dah, dał'a'á ndi doo ł'a' da: ¹¹Doo hadin bił igózi da, doo hadin Bik'ehgo'ihí'nań yıká déz'ı'ı da. ¹²Dawa k'ihzhı'go ádaasđaa, dawa doo da'ı'ı'ı da daasilı; doo hadin nıt'éégo ánát'ı'ı da, dah, dał'a'á ndi doo ł'a' da. ¹³Bidayi'hı'ı nnee łe'siti'hi bił ch'ı'otaqahı'ı k'ehgo at'éé; bizaadı bee k'izéda'diłteehego yádaakti; ch'osh bik'asda' yee na'ıktseedhi bize' yune' benagoz'aq: ¹⁴Yati' be'okáadı łá'ı yati' konı'daadiłni'ı'ı bize' bee hadaalk'ı: ¹⁵Da'dizołhéełzhı' daadijaadgo daahikéeh: ¹⁶Hayú nadaakaiyú biké'dinááyú da'ı'chọqohı'ı hik'e iniidaagodile'ı'ı benagoz'aq: ¹⁷Nkegohen'áanı begoz'aqahı'ı doo yıdaagolsı da: ¹⁸Bik'ehgo'ihí'nań doo daidnı'ı da, doo yaa natsıdaakees da, niı, bek'e'eshchiini. ¹⁹Jews bich'ı'ı begoz'aanı'ı ánı'ı'ı nnee da'ái bit'áahzhı' ádaat'eehı'ı yich'ı'ı ánı'ıgo bídaagonłzi: áık'ehgo nnee daantı'ı'ı'ı doo hagoł'éégo idaa yánádaalti' da doleeł, łá'ı ni'gosđzán biká' nnee dawa Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee doo dábik'ehyú ádaat'ee dago bándaaago'áah doleeł. ²⁰Nnee doo ł'a' Jews bich'ı'ı begoz'aanı'ı yikısk'eh ánát'ı'ı'ı zhá bighą Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú át'éé da: begoz'aanı'ı ánı'ı'ı'ı bighą nchọ'go ánách'ot'ı'ı'ı'ı bígoch'ı'ı'ı. ²¹Nnee Jews bich'ı'ı begoz'aanı'ı doo yikısk'eh at'éé da ndi hagoł'éégo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú át'éé doleeł k'adı nohwıł ch'í'nah alzaa, áı doo ánı'dá' begoz'aanı'ı bek'e'eshchiini baa na'gonı, łá'ı Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'ı'ı yaa nadaagosni; ²²Dı'ı'ıko yaa nadaagosni, Jesus Christ ch'odłaqo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ách'ıt'éé, da'odlaanı'ı dawa ágádaat'ee; nnee ł'a' doo łahgo at'éé da, dawa dátełt'ee: ²³Nnee dawa nchọ'go ádaadzaago Bik'ehgo'ihí'nań íziso ye'at'éhı'ı dáyich'ı'ı nihikáh; ²⁴Áıdá' binchọ'ı'ı bits'á'zhı' Christ Jesus ch'ınádainı, áık'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań baa daach'oba'go dábik'ehyú ádaat'éhi daayı'niı, doo nt'é bighą nahi'ni'ı da: ²⁵Bik'ehgo'ihí'nań Jesus zideego bidı'ı'ı bee nnee binchọ'ı'ı yá nahi'ni'ı doleełgo yı'áad, áı daayodłaqo binchọ'ı'ı'ı bighą baa nágodet'aa doleełgo; áı bighą Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'ééhı'ı nnee bich'ı'ı ch'í'nah alzaa, án nzaadyú bádaagoho'aalgo nnee nchọ'go ánadáat'ı'ı'ı'ı doo yı'ı ołtag da; ²⁶Bik'ehgo'ihí'nań dabı'ı dábik'ehyú át'ééhı'ı dı'ı goldohı'ı biyi' nnee bich'ı'ı ch'í'nah alne'go, dishni: dabı'ı dábik'ehyú át'éhi nliigo ch'í'nah alne'go, łá'ı dahadı'ı Jesus yodłaqahı'ı dábik'ehyú át'éé yı'ı'ı'ı at'éé. ²⁷ıdaa ch'odlı'ıgo yách'ı'ı'ı'ı hayú begoz'aq? Doo hayú begoz'aq da. Hant'é bighą? Ya' dakó nıt'éégo ánách'ot'ı'ı'ı'ı'ı bighą Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ách'ıt'éé née? Dah, ki'odł'ı'ı'ı zhá bighą. ²⁸Áık'ehgo dı'ı bídaagosiilziid,

nnee Jews bich'i' begoz'aanii doo yikisk'eh at'ée da ndi bi'odla'híi bigha Bik'ehgo'ihinań dábik'ehyú át'ehi biłnii. ²⁹Ya' Bik'ehgo'ihinań Jews daanliinii zhá daabokaqahíi nlii née? Doo Jews daanlii dahíi áldó' daabokaqahíi nlii ya'? Ha'oh, doo Jews daanlii dahíi áldó': ³⁰Bik'ehgo'ihinań dała'á nlii, áik'ehgo nnee circumcise ádaabi'deszaahíi bi'odla'híi bigha Bik'ehgo'ihinań dábik'ehyú ádaat'ehi daabiłnii doleel, ła'íi doo circumcise ádaabi'deszaa dahíi áldó' bi'odla'híi bigha dábik'ehyú ádaat'ehi daabiłnii doleel. ³¹Ágádaan'niigo begoz'aanii doo ílłi dago ádaahiidle' née? dah, da'anii doo ágát'ée da, áidá' begoz'aanii nłdzilgo ádaanzli.

4 ¹Áik'ehgo Abraham, bits'á'dí' daadihe'na'íi, nt'é daan'niigo baa nadaagohiilni' doleel? ²Abraham dabíi nłt'éego ánat'íiłhíi bigha Bik'ehgo'ihinań dábik'ehyú át'ehi yiłnii lėk'eyúgo, ái bigha ída'odlii doleel ni'; ndi doo Bik'ehgo'ihinań binadzahgee ágát'ée da lėk'e. ³Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'shchiinii nt'é nii? Abraham Bik'ehgo'ihinań yosdlaqd, áik'ehgo bi'odla'híi bigha dábik'ehyú át'éego bá hóttag lėk'e, nii. ⁴Hadín na'iziidi bich'i' na'iniłhíi doo baa ch'oba'go nahi'nił da, ndi binasdziihíi bigha bich'i' nahi'nił. ⁵Áidá' Bik'ehgo'ihinań doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi ch'ínáyihiniłhi at'ée, hadín án yodlaqahíi bi'odla' bee dábik'ehyú át'éego bá hóttag, doo nłt'éego ánat'íiłhíi bigha da. ⁶Da'áik'ehgo nnee doo nłt'éego ánat'íiłhíi bigha da Bik'ehgo'ihinań dábik'ehyú át'éego bá yółtagíi biyaa gozhógo David áldó' yaa k'e'eshchii, ⁷Gáníigo, Hadín doo bik'ehyú ánađaat'íił dahíi bigha baa nádaagodest'aq, ła'íi binch'íi bá k'e'oldeehíi biyaa daagozhó le'. ⁸Nnee binch'íi nohweBik'ehń doo bá yółtag dahíi biyaa gozhó le', nii, David. ⁹Ya' nnee **circumcise** ádaabi'deszaahíi zhá ágát'ée go biyaa gozhó le' biłdi'nii née? Doo circumcise ádaabi'deszaa dahíi áldó' née? Abraham bi'odla'híi bigha dábik'ehyú át'éego bá hóttag lėk'e daan'ni. ¹⁰Dadá' bich'i' ágot'ehi? Doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' née? Née bikédí'go née? Doo bikédí'go da, áidá' doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá'. ¹¹Abraham circumcise ábi'deszaahíi biká'skałhíi k'ehgo bi'odla'íi bee dábik'ehyú át'éehíi bebígózi, áidá' doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golłi ni'; da'odlaanii dawa doo circumcise ádaabi'deszaa da ndi bitaa nlii doleelgo; ái áldó' dábik'ehyú ádaat'eehíi bá daahóttag doleelhíi bigha. ¹²Nnee circumcise ádaabi'deszaahíi áldó' bitaa nlii, ái doo dá circumcise ádaabi'deszaahíi zhá bigha da, ndi nohwiTaa Abraham bi'odla'ihíi yikisk'eh hikahíi bigha áldó', án doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golłinií áłdishnii. ¹³Bik'ehgo'ihinań Abraham ła'íi bits'á'dí' hadaatinolt'aanii ni'gosdzán daabiyée doleelgo yee bángon'áq ni', ndi doo begoz'aanii yikisk'eh ádaat'eehíi bigha da, bi'odla'íi biláhyú dábik'ehyú ádaat'eehíi bigha. ¹⁴Bik'ehgo'ihinań yegos'aanii yikisk'eh ádaat'eehíi zhá Bik'ehgo'ihinań yágon'áanii daabiyée doleelyúgo, odla'ihíi da'íliné hileeh, ła'íi Abraham bángont'áanii doo ílłi da hileeh: ¹⁵Begoz'aanii golłiyúgo nnee doo yikisk'eh ádaat'ee dahíi yiniidaagodile': begoz'aanii

da'ádihyúgo begoz'aaníí bił nach'ighaahíí ádíh. ¹⁶Áí bighą da'odlaaníí zhą, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí biláhyú, Abraham bąngont'áaníí daabíyée doleeł; Abraham bits'ą'dí' hadaalınlolt'aaníí dawa Bik'ehgo'ihí'nań Abraham yąngon'áaníí daabíyée doleeł; doo hadíí begoz'aaníí daayotą'híí zhą da, ndi Abraham k'a'at'éégo da'odlaaníí ałdó; ńń daanohwigha da'ohiidlaaníí daanohwitaa nłji. ¹⁷(Bik'ehgo'ihí'nań Abraham gáyilńiigo bek'e'eshchji, Nńee iltah at'éégo hadaazt'í'í bitaa ńłjigo ńnishłaa, yiłńii,) Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yodłąhíí bighą áyilńiigo yąngon'ąą lęk'e, Bik'ehgo'ihí'nań, nanezna' n'íí nádaayihil'nahíí, ła'íí doo daagoljį da n'íí daagoljįgo ádaile'íí nłni: ¹⁸Abraham hastiin nłjigo doo bá ichii da ndi Bik'ehgo'ihí'nań yodłągo ńń bits'ą'dí' t'ah nyohołíí, Nits'ą'dí' łąą doleeł, biłdo'ńiidhíí k'ehgo nńee łąągo iltah at'éégo hadaazt'í'í bitaa nłji doleełgo. ¹⁹Abraham dał'a gonenadín hak'e shji biłegodzaago bits'í daztsąhíí k'ehgo adzaa, ła'íí bi'aa, Sarah, doo ilchii da, ágát'éé ndi Abraham áí doo yaa natskees da, áídá' bi'odłą doo t'ąazhį' bągodeyaa da lęk'e: ²⁰Bik'ehgo'ihí'nań bąngon'áaníí doo t'ąazhį' natsíná'íkeesgo yodłą da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzigo bi'odłą'íí nłdzil silji; ²¹Bik'ehgo'ihí'nań hadíí yee bąngon'áaníí ye'ile'go yinel'ąhíí Abraham da'anii yígółsi lęk'e. ²²Áík'ehgo bi'odłą goljįhíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań dávik'ehyú át'éhi yiłńii. ²³Áídá' áyilńiihíí doo dabíí zhą bee bá k'e'eshchji da; ²⁴Ndi néé ałdó' nohwá bek'e'eshchji, néé Jesus nohweBik'ehń daztsąqd' naadiidzaago ábíłaaahíí daahohiidlaaníí ałdó' nohwá hótag doleeł; ²⁵Jesus nohwi'at'e' ncho'híí bighą zesdji, ch'ínánohwiniilhíí bighą naadiidzaago ábi'delzaa.

5 ¹Áík'ehgo da'osiidłądhií bighą nohwincho'íí bits'ą'zhį' ch'ínánohwiniłgo Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań nkegohen'áaníí yee nohwinel'jį: ²Jesus biláhyú nohwi'odłą'íí bee Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí goz'ąą yune' hah'agóót'įgo nohwá alzaa ałdó, áí biyi' yune' nasiidzji, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań ızisgo ye'at'ééhíí łahd' nohwíyée doleełíí ndaahóndliigo baa nohwił daagozhóq. ³Doo da'ái zhą da, Christ bighą nohwiniidaagont'ée ndi baa nohwił daagozhóq; koniigonłt'ééhíí kóni' k'eh ách'łsiníí ákółsihíí bidaagonłzihíí bighą; ⁴Ła'íí kóni' k'eh ách'łsiníí ko'at'e' nłt'éégo áyilsi, ła'íí ko'at'e' nłt'ééhíí Bik'ehgo'ihí'nań ızisgo ye'at'ééhíí łahd' kóyée doleełíí nch'ohíigo ákółsi: ⁵Ła'íí Holy Spirit nohwaidin'áaníí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bił daanjóqhíí nohwijį behalk'łhíí bighą áí ndaahóndliihíí begolne', áík'ehgo doo baa yádaandzi da doleeł. ⁶Doo hagot'éégo ích'odaahin'ii dadá, Bik'ehgo'ihí'nań t'ah doo daadinłzi dadá, da'áigee biká' ngonyáago Christ nohwá daztsą. ⁷Nńee dávik'ehyú át'ééhíí ndi doo hadín yá datsaah at'éé da; dagohíí ła' nńee nłt'éégo at'ééhíí yá datsaah shji. ⁸Áídá' t'ah ncho'go ádaant'eedá' Christ nohwá daztsą, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań bił daanjóqhíí nohwił ch'į'nah áyíłaa. ⁹Áík'ehgo bidil bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dávik'ehyú ádaant'ee daasiidłjigo, da'aniigo ńń binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí bee nohwiniidaagodilne' doleeł n'íí bits'ą'nohwide'ńił. ¹⁰T'ah Bik'ehgo'ihí'nań

bi'ina' daandlį́dą́ biYe' daztsą́híí bee bił k'íí nádaasiidlį́ lę́k'eyúgo, áí bitisgo bił k'íí daasiidlį́go biYe' nohwiyi' hińaahíí bighą́ hasdánohwiido'ńil. ¹¹Doo áí zhą́ da, Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'ńań baa nohwił daagozhóq, da'ń biláhyú Bik'ehgo'ihí'ńań bił k'íí nádaasiidlį́. ¹²Díí k'ehgo nko ágót'į́d, nńee dała'á, Adam holzéhi, bee ni'gosdzńń biká' nchq'íí ła'íí nchq'íí biláhyú da'itsaahíí bengonyáá; áík'ehgo nńee dawa da'itsaahíí bee bich'į́ godeyaa, nńee dawa nchq'go áńadaat'į́łhíí bighą́. ¹³(Bik'ehgo'ihí'ńań yegos'aaníí doo hwahá alne' dadá' nchq'íí ni'gosdzńń biká' benagowaa, ndi begoz'aaníí da'ádihyú nńee nchq'go ádáát'į́d ndi doo bńndaagot'a' da. ¹⁴Áídą́ Adam dehezną́d'í Moses naghaazhi' da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa lę́k'e, nńee Adam į́siihíí k'ehgo doo da'į́siih da ndi; Adam da'itsaah zhińéego nńee dawa yá sizį́ lę́k'e, ndi ła' dogaał doleeł'íí ihí'ńa zhińéego nńee dawa yá hizi'. ¹⁵Bik'ehgo'ihí'ńań daazhógo kainé'íí doo Adam į́siihíí bił łet't'ee da: nńee dała'á, Adam holzéhi, į́siihíí bighą́ nńee łą́qo da'itsaahíí bee bich'į́ godeyaa, áídą́ áí bitisgo Bik'ehgo'ihí'ńań biłgoch'oba'íí ła'íí áí biláhyú kainé'íí, nńee dała'á Jesus Christ holzéhi biláhyú, nńee łą́qo ihí'ńaahíí yaa daidez'ąą. ¹⁶Ła'íí daazhógo kaa hi'ńé'íí doo áí nńee nchq'go adzaa n'íí áile'íí bił łet't'ee da: áí nńee dała'á į́siihíí bił ch'į́gódeehgo áile', ndihíí łą́qo nda'hesiídą́ daazhógo kaa hi'ńé'íí Bik'ehgo'ihí'ńań binadzahgee dávik'ehyú ádaach'it'éego áile'. ¹⁷Áík'ehgo nńee dała'á, Adam holzéhi, į́siihíí bighą́ da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa, áí nńee dała'á binkááyú; áí bitisgo nńee dała'á, Jesus Christ holzéhi, binkááyú nńee Bik'ehgo'ihí'ńań biłgoch'oba'íí dázhq ch'į́da'izkaad'íí daayit'į́h, ła'íí dávik'ehyú ágót'eehíí daazhógo kainé'íí áldó' daayit'į́h, áík'ehgo dawahá yitis daanlį́go daahį́naa doleeł'.) ¹⁸Áík'ehgo nńee dała'á į́siihíí bighą́ nńee dawa baa yá'iti'go bił ch'į́gódeeh; ła'íí nńee dała'á dávik'ehyú át'éeł'íí biláhyú Bik'ehgo'ihí'ńań binadzahgee nńee dawa dávik'ehyú ádaat'eego daahį́naa doleeł, áí Bik'ehgo'ihí'ńań daazhógo nńee yaa daidez'ńi at'ée. ¹⁹Nńee dała'á doo áldi'ńiiyú át'ée dahíí bee łą́qo doo bik'ehyú ádaat'ee da daasilį́, da'áík'ehgo nńee dała'á áldi'ńiiyú át'éeł'íí bee łą́qo dávik'ehyú ádaat'eego ádaadolńil. ²⁰Jews bich'į́ begoz'aaníí bengonyáágo nda'į́siihíí łą́q silį́. Áídą́ nda'į́siihíí łą́q silį́yú Bik'ehgo'ihí'ńań biłgoch'oba'íí itisgo łą́qo begoz'ąą: ²¹Nda'į́siihíí bighą́ da'itsaahíí bik'ehgo nagowaa lę́k'e, da'áík'ehgo dávik'ehyú ágót'eehíí bee Bik'ehgo'ihí'ńań biłgoch'oba'íí bik'ehgo nagowaa, ła'íí nńee Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú ihí'ńa doo ngonel'ąą dahíí yee daahį́naa doleeł.

6 ¹Nt'é daan'ńii doleeł áídą́? Ya' Bik'ehgo'ihí'ńań biłgoch'oba'íí łą́qo begoz'ąą doleeł'íí bighą́ nchq'íí dayúwehyú baa nahiikai doleeł née? ²Dah, da'anii doo ágát'ée da. Hagot'éego nohwinchq'íí bich'į́ dasiitsą́dą́ dayúwehyú nchq'íí biyi' nahiikai doleeł? ³Ya' díí doo bídaagonłsį da née? Daanohwigha baptize ádaanohwi'deszaahíí Jesus Christ bił dała'á daasiidlį́go, baptism bee ńń bił dasiitsą́hi at'ée. ⁴Áík'ehgo łebi'doltį́híí k'ehgo baptism bee bił dasiitsą́d'í bíí bił łenohwido'ńil: áík'ehgo nohwiTaa binawod dák'a'at'éhi bee Christ daztsą́d'í naadiidzaahíí k'ehgo née áldó'

nohwe'ina' ánídégo análzaahíí bikísk'eh hiidaatgo dábik'eh. ⁵Áík'ehgo Jesus bił dała'á daasiidliigo bił dasiitsaqáda' dabíí daztsaqádi' naadiidzaagee aldo' dała'á bił daandlii doleeł: ⁶Díínko bídaagonlzi, nohwincho'íí be'ádaant'eehíí dawa bił ch'íhídeeh doleełgo, ła'íí ncho'íí doo dayúweh bi'isna' daandlii da doleełhíí bighą ncho'íí be'ádaant'ee n'íí tsí'ílna'áhi biká' Christ bił bínohwi'deskał. ⁷Hadín daztsaqáhií ncho'íí doo dayúweh bi'isna' nlii da. ⁸Néé Christ bił dasiitsaqayúgo, bił daahin'naa doleełgo daahohiidłaa: ⁹Christ daztsaqádi' naadiidzaago doo dananátsaah dago bídaagonlzi; da'itsaahíí doo dayúweh botą' da. ¹⁰Jesus ncho'go ágot'eehíí bighą daztsaa, dałandigeę aął ła'yiilaago: áída' hínaahíí Bik'ehgo'ihí'nań zhinéégo hínaa. ¹¹Da'áík'ehgo ídaa natsídaahkees, nohwíí aldo' ncho'go ágot'eehíí bich'i' dasohtsaa, áída' Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bá daahinohnaa. ¹²Ái bighą nohwits'í datsaahíí doo ncho'íí bich'i' bił ch'í'notíjh hela, ágádaanoht'eeýúgo ncho'íí nohwelik'eh doleeł, nohwits'í ncho'go hádaat'iiníí doo bikísk'eh ádaanoht'ee da le'. ¹³Nohwits'í doo ła' ndi bee ncho'go ágot'eehíí bich'i' bídaańnaa da le', doo bee ncho'go ádaanoht'ee da le': áída' nnee nanezna'dí' naadiikaihíí k'a'at'éégo nohwincho'híí bighą nanesona' ndi k'adíí hasdáhkaigo daahinohnaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bich'i' ídídaań'naa le', ła'íí nohwits'í dawa Bik'ehgo'ihí'nań bich'i' bídaańnaa le', ái bee dábik'ehyú ádaanoht'ee le'. ¹⁴Begoz'aaníí doo nohwelik'eh da, áída' Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí nohwelik'ehi at'éé: áík'ehgo ncho'íí doo dayúweh nohwelik'eh da le'. ¹⁵Hago'at'éé áída'?' Begoz'aaníí doo nohwelik'eh da, áída' Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí nohwelik'ehíí bighą ya' dayúweh ncho'go ánádaahiit'íił née? Dah, da'anii doo ágát'éé da. ¹⁶Ya' díínko doo bídaagonołsi da née? Hadín bikísk'eh ádaanoht'ee doleełhíí bighą baa ídaadesoht'ayayúgo, ái bánada'ohsiidhi at'éé; ncho'íí baa ídaadesoht'ayayúgo da'itsaahíí nohwidahyú begoz'aą, áída' Bik'ehgo'ihí'nań baa ídaadesoht'ayayúgo dábik'ehyú ágot'eehíí nohwidahyú begoz'aą. ¹⁷Áída' Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoł, ła'ah ncho'go ágot'eehíí bánada'ohsiid ni', ndi yati' bee nohwíł ch'ígót'ááníí nohwíiídí' bikísk'eh ádaanoht'ee daasolii. ¹⁸Áík'ehgo ncho'íí doo hagot'éégo be'ádaanoht'ee da daasoliihíí bighą dábik'ehyú ágot'eehíí bánada'ohsiidíí daasolii. ¹⁹Yati' dabígózinéhi bee yashti', doo áík'ehgo yashti' dayúgo doo nohwíł ígózi da doleeł ni': nohwits'í ła' bee ncho'go na'ídahí ła'íí ncho'go ágot'eehíí dayúweh ilk'edaahitł'íhíí bich'i' ídídaań'naa ni'; k'adíí da'ágát'éégo nohwits'í dawa bee dábik'ehyú ágot'eehíí bich'i' ídídaań'naa le', áík'ehgo nłt'éégo hadaanohwidiléh doleeł. ²⁰Ncho'go ágot'eehíí bánada'ohsiidá' dábik'ehyú ágot'eehíí doo hagot'éégo be'ádaanoht'ee da ni'. ²¹Ánádaaht'íidíí k'adíí bik'ee ídaayádaanohdzihíí nt'é bee daasoht'íid? Ágádaat'eehíí aąłgeę da'itsaahíí begoz'aą. ²²Áída' k'adíí ncho'íí doo hagot'éégo be'ádaanoht'ee da, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíí daasolii, áík'ehgo nłt'éégo hadaanohwidile', ái aąłgeę yaaká'yú dahazhi' ihí'naahíí begoz'aą. ²³Koncho'íí da'itsaahíí bidená nahi'niil, áída' Bik'ehgo'ihí'nań dahazhi' ihí'naahíí kaidoné, Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú.

7 ¹Shik'íyú, (begoz'aaníí bídaagonołsini nohwich'í' k'e'eshchii,) begoz'aaníí nnee dánehena'zhi' yebik'ehgo bídaagonołsi. ²Isdzán bika' t'ah hínaago yiké'zhi' nliigo begoz'aq; áidá' bika'íí daztsaayúgo dábiini'yú át'éé hileeh. ³Áík'ehgo bika'íí hínaadá' la' nnee yił naná'nááyúgo, nant'í' naghaa daayiłnii doleel: áidá' bika' daztsaayúgo dábiini'yú át'éé; áík'ehgo la' nnee yił naná'nááyúgo doo nant'í' naghaa da. ⁴Áík'ehgo shik'íyú, Christ daztsaahíí bigha nohwíí bił dała'á daasoljiigo begoz'aaníí doo nohwenábik'eh dago bich'í' dasohtsaq; la'ihíí býyéé daanołjiigo doleelgo, án daztsaadi' naadiidzáhi nlii, áík'ehgo nłt'éégo ágot'eehíí Bik'ehgo'ihí'nań bá ádaahiidle'. ⁵Ncho'go be'ádaant'eehíí nohwebik'ehgo daahi'naadá' begoz'aaníí ncho'go hádaahiit'iinií nohwiyi' hizigo áyíłlaahíí nohwits'í yiyi' na'iziid ni', áík'ehgo ncho'go ánadaahiit'ijihíí bigha da'itsaahíí bee nohwich'í' goz'aq ni'. ⁶Jews bich'í' begoz'aaníí bi'isna' daandliigo nohwota' n'íí bits'á'zhi' nane'na'go, k'adíí begoz'aaníí bits'á'zhi' ch'ínánkai; doo begoz'aaníí ilk'idá' bek'e'eshchii n'íí nanohwiłáago Bik'ehgo'ihí'nań bá nada'idziid da, áidá' Holy Spirit nanohwiłáago nada'idziid. ⁷Nt'é daan'nií doleel áidá'? Begoz'aaníí ncho'íí bił dáłt'ee née? Dah, da'anii doo ágát'éé da. Begoz'aaníí da'adíhyúgo ncho'íí doo bígonsi da doleel ni': begoz'aaníí, Doo dawahá ídáhánt'ijí da le', doo shiłnii dayúgo, dawahá ídáhách'it'ínií doo bígonsi da doleel ni'. ⁸Áí bengot'áaníí, Doo dawahá ídáhánt'ijí da le', shiłniigo dayúwehégo ídáhásht'ijigo áshííłaa. Begoz'aaníí áníłhíí doo hwahá bígonsijih dadá' nshcho'yúgo ndi doo bígonsi dahíí bigha ncho'íí shich'í' daztsáni k'ehgo at'éé ni'. ⁹Lah begoz'aaníí doo bígonsi dago hinshnaa ni': áidá' bengot'áaníí bígosíłsiidá' ncho'íí híina', áík'ehgo ncho'íí baa nanñaayúgo ndizołhíí at'éé shiłniigo shizes-hijihíí k'ehgo at'éé. ¹⁰Áík'ehgo bengot'áaníí, da'ái ihí'naahíí shainé' doleel n'íí, da'itsaahíí shá áyíłlaago bígosíłsiid. ¹¹Bengot'áaníí nashiłáago ncho'íí shich'í' nazhch'a', la'íí bee shidizesdji. ¹²Áík'ehgo begoz'aaníí dilzih, la'íí bengot'áaníí dilzih, dávik'ehyú át'éé, la'íí nłt'éhi at'éé. ¹³Áík'ehgo ya' áí nłt'éhíhíí da'itsaahíí shá áyíłlaa née? Dah, da'anii doo ágát'éé da. Áidá' nehíłsiidá' begoz'aaníí doo bikísk'eh ánsht'ee da ni', áík'ehgo begoz'aaníí da'itsaahíí shángot'áq, ncho'íí da'anii ncho'íí át'éégo bígozi doleelhíí bigha begoz'aaníí alaa; áík'ehgo bengot'áaníí biláhyú ncho'íí dážhó itisyú ncho'go hileeh. ¹⁴Begoz'aaníí yaaká'dí'hi at'éégo bídaagonlzi: áidá' shíí ncho'go be'ánsht'eehíí bigha ncho'íí bich'í' nashi'dehezni. ¹⁵Nt'é bigha ánasht'ijihíí doo bígonsi da: doo hasht'íyú ánasht'ijí da; áidá' shił ncho'íí be'ánasht'ijí. ¹⁶Doo hasht'íyú ánasht'ijí dago begoz'aaníí bee nshcho'íí bígosíłsiid, áík'ehgo begoz'aaníí áníłhíí nłt'éé ląq, dishnii. ¹⁷Áík'ehgo doo dashíí ánasht'ijí da, ndi ncho'í' shiyi' golínií ánat'ijí. ¹⁸Doo nłt'éehíí shiyi' golíí dago bígonsi (dashíí she'at'e'íí áłdishnii:) dávik'ehyú ánsht'eego hasht'íí ndi be'ánasht'ijihíí doo hagot'éégo be'ánash'ne' da. ¹⁹Nłt'éehíí be'ánasht'ijígo hasht'ííhíí doo be'ánasht'ijí da: áidá' ncho'íí doo hasht'íí dahíí zhá be'ánasht'ijí. ²⁰Doo hasht'íyú be'ánasht'ijí dayúgo doo dashíí ánasht'ijí hasht'íígee ncho'íí shiyi' golínií ánat'ijí. ²¹Díinko

be'ánsht'eego bígosíłsíid, nít'ééhíí be'ánásht'ííł hasht'ííłgee nchq'íí shidáhgee begoz'ąą. ²²Shijíí yune' Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí nít'éé, ídildish'nii: ²³Áídá' ídidistsąągo díńko bígosíłsíid, shits'í nchq'go hádaat'iiníí shinatsékees nít'ééhíí yíl nagonłkaad, áłk'ehgo shiyi'yú nchq'íí b'isna' nshłłigo áshłłsi. ²⁴Nnee débaagoch'oba'ihíí nshłłini łąą! Díí shijíí biyi' nchq'íí shizilłheehíí hadín yits'ą'shłłteeh? ²⁵Bik'ehgo'ihí'nań zhá, Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú łąą, áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihénsi. Áłk'ehgo dashíí shinatsékeesíí bee Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí bikísk'eh ánsht'ee; áídá' shits'í be'ánsht'eehíí nchq'íí zhá bikísk'eh ánsht'ee.

8 ¹Áłk'ehgo k'adíí Christ Jesus biyi' daanłini, bighą bıl ch'ígódeeh doleełíí da'ádih, áí doo bi'at'e' nchq'íí yikísk'eh ádaat'ee da, áídá' Holy Spirit zhá yikísk'eh ádaat'ee. ²Christ Jesus biyi' nshłłigo, Holy Spirit behinshnaahíí binawodíí nchq'íí binawodíí bee dastsaał doleeł n'íí yits'ą' shintłłí. ³Jews bich'í' begoz'aaníí nchq'go be'ádaant'eehíí bighą doo nalwod da silłi, áłk'ehgo begoz'aaníí doo áyóléh át'éé da n'íí Bik'ehgo'ihí'nań áyíłlaa, án dabíí biYe' nohwits'í nda'łłsiihíí k'ehgo at'éégo nohwinchq'uhíí bighą yinł'a, áłk'ehgo nchq'íí nohwits'í yiyi' gollíńií bıl ch'ígódeeh doleełgo bąngot'ąą. ⁴Néé doo nohwi'at'e' nchq'íí bikísk'eh ádaant'ee da, áídá' Holy Spirit zhá bikísk'eh ádaant'eehíí bighą begoz'aaníí dávik'ehgo aníłhíí bikísk'eh ádaant'ee. ⁵Hadíí dabíí bi'at'e' yikísk'eh ádaat'eehíí bits'í hádaat'iiníí zhá yaa daabiini; áídá' Holy Spirit yikísk'eh ádaat'eehíí Holy Spirit hádaat'iiníí yaa daabiini'. ⁶Ko'at'e' nchq'íí bikísk'ehyú ágot'eehíí baa koni'íí da'itsaahíí bee ká goz'ąą; áídá' Holy Spirit bikísk'ehyú ágot'eehíí baa koni'íí ihí'naahíí łá'íí ilch'í'gont'ééhíí bee ká goz'ąą. ⁷Hadín bi'at'e' nchq'íí yikísk'ehyú ágot'eehíí yaa biini'íí Bik'ehgo'ihí'nań yik'enniih: Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí doo ye'at'éé da, da'anii doo áonéh át'éé da. ⁸Áłk'ehgo hadín dabíí bi'at'e'íí yikísk'eh ádaat'eehíí doo hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nań yíl daagoyilshóni at'éé da. ⁹Áídá' nohwíí doo nohwi'at'e' nchq'íí bikísk'eh ádaanoht'ee da, áídá' Holy Spirit yikísk'eh ádaanoht'ee, Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit da'anii nohwiyi' gollíyúgo. Nnee łá' Christ biSpirit doo da'anii biyi' gollíí dayúgo, án doo Christ bíyéé nłłi da. ¹⁰Christ nohwiyi' gollíyúgo, nohwits'í nanne' ndi Holy Spirit biláhyú daahinołnaa, dávik'ehyú ádaanoht'eego ánohwilaahíí bighą. ¹¹Jesus daztsąądí' naadiidzaago áyíłlaahíí biSpirit nohwiyi' gollíyúgo, Christ daztsąądí' naadiidzaago áyíłlaahíí biSpirit nohwiyi' gollíńií biláhyú nohwits'í datsaał doleełíí alđó' hınaago ánáidle'. ¹²Áí bighą, shik'ííyú, doo nt'é bighą nohwi'at'e' nchq'íí bikísk'eh ádaant'ee da. ¹³Dánohwíí nohwi'at'e' bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo nanohne': áídá' nohwi'at'e' nchq'íí Holy Spirit bee nadaaltseedyúgo da'anii daahinołnaa. ¹⁴Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit nadaabiłlaahíí dawa, áí da'anii Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daanłini ádaat'ee. ¹⁵Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daasiłłi, áłk'ehgo k'adíí doo isnał binant'a' yédaaldzidhíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bédaahiłdzid da, áídá', Ábba, shiTaa, daabiłn'nii. ¹⁶Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daandłigo nohwijíí yune' Holy Spirit dabíí nohwił nadaagolnii': ¹⁷Bichągháshé

daandliiyúgo Bik'ehgo'ihinaan bíyéehíí nohwíyée doleeł, néé hik'e Christ bílgo; Christ bíł nohwiniidaagonł'ée lək'eyúgo, dabíí bíł dała' ízísigo be'adaant'eego ádaanohwi'dolniił. ¹⁸Yunáasyú baa gozhóóníí nohwádihyú goz'aaníí ch'í'nah ádolniił, áí baa natseskeesgo díí jiiigo nyee'í biyi' nashaahíí doo shíł hago'at'ée da. ¹⁹Dawa Bik'ehgo'ihinaan áyíflaahíí Bik'ehgo'ihinaan bichagháshé da'anii bíyéégo ch'í'nah ádolniiłíí dázhó yiká daadéz'jigo biba' ádaat'ee. ²⁰Dawahá alzaahíí doo nt'é da'íłíí dago alzaa, doo hádaat'jihíí bighą da, áídá' ágádaat'eego Bik'ehgo'ihinaan bándagoz'ąą, ágát'ée ndi díńko Bik'ehgo'ihinaan nyohíí; ²¹Dawahá alzaahíí da'íłíí hileeh di'nii ndi bits'ą'zhí' hasdádokah, Bik'ehgo'ihinaan bichagháshé baa gozhóq doleełgo da'itsaahíí yits'ą'káhíí k'ehgo dawahá alzaahíí áldó' da'íłíí hileehíí yits'ą'dokah. ²²Dawa alzaahíí dała' bíł na'dini'go ík'idi'nii, díí jii t'ah ágát'éeego bídaagonłzi. ²³Áídá' doo áí zhą da, néé dó, Bik'ehgo'ihinaan bichagháshé daandliigo ch'í'nah ádaanohwi'dolniiłgo nohwits'í ła'í ánálnéh doleełíí biba' ádaant'eedá' ík'ida'n'nii, néé Holy Spirit nohwi'í na'iziid nkegonyaahíí ndi ík'ida'n'nii. ²⁴Díí nł'ėhi ndaahóndliigo hasdánohwi'do'niił: nł'ėhi ch'o'jiiyúgo doo nt'é bighą nnach'ódlíí da: hadíń nt'ėhéta yiltsąyúgo nt'é bighą dayúweh nyihohíí doleeł? ²⁵Áídá' nt'ėhéta doo daahiit'jii dahíí ndaahóndliiyúgo, hada'ólñiigo biba' ádaant'ee. ²⁶Ágát'éeego doo daanldzil dagee Holy Spirit nohwich'oniił: nt'é bighą da'ohiikaąh doleełíí doo bídaagonłzi da ndi Holy Spirit dabíí nohwá okaąh, néé ch'ėh ádaan'niiłíí bighą ík'eda'n'niiigo. ²⁷Holy Spirit nnee Bik'ehgo'ihinaan báhadaadeszaahíí yá okaąh, Bik'ehgo'ihinaan hát'jiiłíí k'ehgo okaąhíí bighą Bik'ehgo'ihinaan, kojíí yune' nantaahíí, Holy Spirit binatsekeesíí yígółsi. ²⁸Díńko bídaagonłzi, hadíí Bik'ehgo'ihinaan bíł daanzhooníí, ła'íí dabíí ngonłchjigo yiká ádaanniidíí dawa dała' nł'ėégo bá ádaalne'go áyíłsi. ²⁹Bik'ehgo'ihinaan nnee bíyéé doleełíí dabíntségo yídaagołsi, áí biYe' yedaalt'éeego ádaabidilne'go dabíntsé yengon'ąą, biYe' bik'isyú ła'ągo bíí dantsé naghaa doleełíí bighą. ³⁰Bik'ehgo'ihinaan bíyéé doleełíí dabíntsé yídaagołsiníí yiká ádaanniid: yiká ádaanniidíí binchó'íí yits'ą'zhí' ch'ínádaayiznil: ła'íí ch'ínádaayiznilíí ilch'jidaabi'dolniiłgo yágon'ąą. ³¹Áík'ehgo nt'é daan'nii áídá'? Bik'ehgo'ihinaan bíł daagohiit'jiiyúgo, hadíńshą' nohwich'jii na'iziidgo nohwaa gonłnee doleeł? ³²Bik'ehgo'ihinaan dabíí biYe' ndi doo t'ąązhí' yota' dago daanohwigha nohwá nyinłtííníí, da'án bíł dała' dawahá daazhógo nohwainé' go'jii. ³³Nnee Bik'ehgo'ihinaan yita'hazlaahíí hadíń nt'é yik'izhí' yidi'aah? Bik'ehgo'ihinaan dávik'ehyú ádaat'ėhi yilniiidi at'ée. ³⁴Hadíń nohwił ch'ídaagógheehgo nohwándaago'aah áídá'? Christ Jesus doo nohwándaago'aah da, án nohwá daztsąą, áídí' daztsąądí' naadiidzaa, án Bik'ehgo'ihinaan bigan dihe'nazhineégo dahsdaa, da'án áldó' nohwá ná'okaąhi at'ée. ³⁵Hadíńshą' Christ bíł daanjoqohíí yits'ą'zhí' ánohwile'? Doo hadíń da go'jii. Ya' nyee'íí biyi' hiikahíí Christ bíł daanjoqohíí yits'ą'zhí' ánohwile' née, ya' nohwich'jii nagont'ogíí née, ya' nohwiniidaagonłt'ėehíí née, ya' shina' góyée'íí née, ya' nohwiidiyágé ádiłhíí née, ya' ngodzidíí née, dagohíí ya' bėsh be'idilłtishé bee nohwiidizideehíí née? ³⁶Bek'e'eshchiiníí gáníigo, Níyée

daandliihíí bighą nadaanohwi'ditseedgo o'í'ááh; dibelíí natseedgo bágoz'ąąhíí k'ehgo nohwaa natsídaats'íkees. ³⁷Dah, díí dawa bee nohwich'í' ánágot'ííí ndi, Christ bíł daanjóqohíí biláhyú doo adząayú itisgo daagonelnaa da. ³⁸Da'anii bígonsi, doo nt'é Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanjóqohíí yits'ą'zhí' nohwinonííł át'ée da, da'itsaahíí ndi, ihí'naahíí ndi, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ndi, spirits nchó'íí binadaant'a'íí ndi, spirits binawodíí ndi, dák'ad be'ágot'eehíí ndi, yunáásdí' nohwich'í' goldohíí ndi, ³⁹Yudahyú ágot'eehíí hik'e yuyahyú ágot'eehíí ndi, nt'éhéta alzaahíí ndi, díí dawa doo Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanjóqohíí yits'ą'zhí' nohwinonííł át'ée da, Christ Jesus nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanjóq.

9 ¹Christ binadzahgee da'anii ádishnii, doo k'efishchoo da, da'anii ádishniigo Holy Spirit shííí yuné' shíł nagolní', ²Doo shíł gozhóq da, shííí dážhó nniih nt'ée. ³Bígonedząayúgo shik'ííyú, bíł hat'í'íí, hasdakáh doleehíí bighą Christ bits'ą'dí' shíł ch'ígódeeh ndi nzhóq doleel ni: ⁴Áí Israel hat'í'íí daanlii; Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daanliigo baa daagodest'ąą, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'idindláádíí yíł daanlii, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bíł kándaagost'ąą, yegos'aaníí ałdó' baa daidez'ąą, hagot'éeego da'okąąh doleelíí baa daadest'ąą, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań nt'éeego ágot'eehíí nohwíyée doleel daayiíniigo yaa daagodez'ąą; ⁵Israel hat'í'íí ilk'idá' nnee n'íí, Bik'ehgo'ihí'nań hadaabideznilíí, bits'ą'dí' hadaatinolt'ąą, áí bits'ą'dí' Christ gozłíigo nnee silíi, án dawa yitis nlii, Bik'ehgo'ihí'nań nlii, dahazhí' ba'ihégosí le. Doleelgo at'ée. ⁶Bik'ehgo'ihí'nań Israel hat'í'íí yágon'ááníí doo edelniigo baa natsekees da. Israel holzéhi bits'ą'dí' hadaatinolt'aaníí Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee doo dawa da'anii Israel hat'í'ihíí daanlii da: ⁷La'íí Bik'ehgo'ihí'nań Abraham bits'ą'dí' hadaatinolt'aaníí doo dawa hadaihezníł da: áídá' Abraham gáyílnniid, Niye' Isaac bits'ą'dí' hídeshchiiníí zhą nichągháshé bíłd'ni doleel. ⁸Díínko áldishnii, Abraham bits'ą'dí' hadaatinolt'aaníí doo áí zhą bighą Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé bíł otag da: áídá' Bik'ehgo'ihí'nań Abraham yágon'ááníí bik'ehgo hadaatinolt'aaníí, áí da'anii bichągháshé bíł otag. ⁹Bik'ehgo'ihí'nań gáníigo Abraham yágon'ąą, Kodí' lenágodzaago kú nánsdzaago ní'aa, Sarah, bizhaazhé ishkiin golíi doleel, nii l'ek'e. ¹⁰Doo áí zhą da; áídá' Rebecca ałdó' nnee, Isaac holzéhi, bits'ą'dí' daadihe'na'i, yá hiltsaą silíi. ¹¹(Bik'ehgo'ihí'nań dabíí bik'ehgo nnee hadaayiniíł, doo ánádaat'ííhíí bighą da, áík'ehgo Rebecca bichągháshé doo hwahá daagoleeh dadá', la'íí doo hwahá nt'éeego dagohíí nchó'go ánádaat'ííł dadá', Bik'ehgo'ihí'nań Isaac hayíłtíí bighanigolííhíí begolne' doleelgo.) ¹²Rebecca bíł nagosní', Dantsé nagháhihíí iké'yú nagmaahíí binal'a'á nlii doleel. ¹³Bek'e'eshchiiníí gáníigo, Jacob shíł nzhóq ni, áídá' Esauhíí doo hasht'íí da ni. ¹⁴Nt'é daan'nii áídá'? Ya' Bik'ehgo'ihí'nań doo dávik'ehyú át'ée da née? Dah, da'anii doo ágát'ée da. ¹⁵Bik'ehgo'ihí'nań Moses gáyílnii, Hadíí hádaasht'iiníí baa daach'oshba' doleel, la'íí hadíí hádaasht'iiníí baa tídaasht'ii doleel, nii. ¹⁶Áík'ehgo nnee nt'é hát'íiníí dagohíí nnee binawodíí doo bighą Bik'ehgo'ihí'nań habíłtíí da, ndi bíłgoch'oba'íí

ch'í'nah hileehíí bighą. ¹⁷Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí biyi' Pháraoh gáyíłnii, Shinawodíí ninkááyú hit'íí doleethíí bighą, ła'íí ni'gosdzán biká' dągoz'ąą nt'éeđo shizhi' bíđođi doleethíí bighá nant'aago ániishłaa, nii. ¹⁸Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań dabíí hát'ííđo ła' yaa ch'oba', áídá' ła' biiđi nt'izgo ádaile'. ¹⁹Gáshihłnii áídá', Nt'é bighą Bik'ehgo'ihí'nań t'ah nnee nch'og'og' ánat'ííđo yik'izhi' di'aah? Bik'ehgo'ihí'nań nt'é hát'ííńi doo hadín hago áyoléh át'ée da. ²⁰Dah, nnee zhá ńłńi, hago'at'éeđo Bik'ehgo'ihí'nań t'ąązhi' bich'í' yánańłtiłh? Ábi'deszaahíí ábíłlaahíí, Nt'é bighą gát'éeđo áshihłłaa, yiłnii doleł' née? ²¹Nnee gosht'ł'ish tús áile'íí gosht'ł'ish dałá'á sitł'egi yee tús ńłńihíí áile', ła'íí da'ái bee tús doo ńłńi dahíí yee áile', ya' áí doo áile'go goz'ąą da née? ²²Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí ła'íí binawodíí ch'í'nah áile' hat'ííđo nnee bił ch'ígodeeh doleł' n'íí yá daagoho'aąłgo ńzaad godeyaa ńék'eyúđohíí, nt'é daan'ńii áídá'? ²³Ła'íí dabíí bits'ą'dí' izisgo áđot'eehíí ch'ída'izkaadíí ch'í'nah áile'híí bighą hadín áí izisgo áđot'eehíí dabínsé yá ńch'í'golaahíí yaa ch'oba', ²⁴Née da'ái daandłi, nohwiká' ádaanniidíí, doo Jews daanłińi yitahđ' zhá da, ndi doo Jews daanłi dahíí yitahđ' áđó. ²⁵Osee holzéhi binaltsoos biyi' Bik'ehgo'ihí'nań gáníí, Doo shichągháshé daanłi da n'íí shichągháshé bildishnii doleł', ła'íí, Doo shił daanzhđo da n'íí shił daanzhđo bildishnii doleł'. ²⁶Ła'íí, Shichągháshé doo daanohłi da, yiłnii n'gee, da'áđee, Bik'ehgo'ihí'nań hinaahíí bichągháshé daanłi biłdi'ńii doleł', nii. ²⁷Esaias áđó' Israel hat'í'í yaa yádaatł'igo gáníí ńék'e, Israel bits'ą'dí' hadańłnolt'aaníí túnteel bahyú sáńhíí k'ehgo ńąđi ndi ayąhąđo zhá hasdádokah: ²⁸NohweBik'ehń' dábik'ehyú ánat'ííđo binasdziiđi ąął áile' doleł', doo nt'ahgo da, áń ni'gosdzán biká' nneehíí bándaađot'áaníí dáłhąđo bándaađot'aahgo áile', nii ni'. ²⁹Esaias dabínsédá' gánáđo'ńiđgo, Bik'ehgo'ihí'nań nnee doo náhóltagyú biNant'a'íí doo bichągháshé ayąhąđo nohwá ánáisjíd dayúđo, Sódomee daagolńińi k'ehgo ádaant'ee doleł' ni', ła'íí Gomórrah alzaahíí k'ehgo ádaanohwi'deszaa doleł' ni', nńiid. ³⁰Nt'é daan'ńii áídá'? Doo Jews daanłi dahíí dábik'ehyú ádaat'ee doleł' doo yiká' ádáat'ńiđ da ndi Bik'ehgo'ihí'nań binadzahđee dábik'ehyú ádaat'ee daasilłi, bi'odłą' daagolńińi bighą. ³¹Áídá' Israel hat'í'í begoz'aaníí biláhyú dábik'ehyú ádaat'ee doleł' yiká' ádáat'ńiđ ndi áí begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eego ch'éł' ádáat'ńiđ. ³²Nt'éshą' bighą? Doo bi'odłą'íí yee yiká' ádáat'ńiđ dahíí bighą, áídá' begoz'aaníí bikísk'eh ádaant'eeyúđo dábik'ehyú ádaant'ee doleł' daanzigo ch'éł' yiká' ádáat'ńiđ. Áí Christ doo daayodłą' dahíí bighą tsée bighą nach'igeehíí daineztahíí k'ehgo ye'ádaat'ee ńék'e; ³³Bek'e'shchiiníí biyi' Bik'ehgo'ihí'nań gánííđo, Isąą, **Sion** gee tsée bighą nach'igeehíí, tsée ts'iztałgo nach'ikaadíí nnsh'aah: hadín bodłą'ahíí doo hant'é yik'ee ıdaayándzi doleł', nii.

10 ¹Shik'íyú, shijíí yune' dązhó hasht'íí, Israel hat'í'í hasdádokahgo, ła'íí áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań náhoshkąą. ²Díí bíđonsįđo baa nagoshni', Bik'ehgo'ihí'nań yich'í' dahdaanłđohgo hádaat'ńi ndi hagoť'éeđo bich'í' ách'ít'éeł' doo yıdaagołsi da. ³Hagoť'éeđo Bik'ehgo'ihí'nań nnee dábik'ehyú áile'íí doo yıdaagołsi dago, dabíí dábik'ehyú ıdaadilne'go yiká

ádaát'iidgo, hagog'éégo Bik'ehgo'ihí'nań nnee dávik'ehyú áile'íi doo yaa ídaadest'aa da. ⁴Christ ch'odlaayúgo doo dayúweh Jews bich'í' begoz'aaní bikísk'eh ách'ít'ééhíi bigha dávik'ehyú ách'ít'éé da, áidá' nnee dała'á daant'íígee Christ daayosdlaqdíi Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dávik'ehyú át'éé dolee. ⁵Begoz'aaní bikísk'eh at'ééhíi bee dávik'ehyú ágot'eehíi Moses yee k'eshchijigo gáníi, Nnee begoz'aaní yikísk'eh ánát'ííhíi da'ái yee hinaa doo. ⁶Odlá'íi bee dávik'ehyú ágot'eehíi Moses yee k'enaashchijigo gáníi, Nijíi biyi' yune' doo gánii da, Hadínshá' yaaká'yú digháh? (Christ ádí' bíl godah ch'ínánt'ashgo:) ⁷La'íi doo gánii da, Yuyahgo o'í'án yuyaa hadínshá' digháh? (Christ daztsaqadí' t'aazhí' yil nat'aashgo.) ⁸Ádí' bek'e'eshchiiníi nt'é níi? Yati'íi nt'ahdí' nlii, dá nize' yune', la'íi nijii yune' ndi begoz'aa, nii: ái yati'íi ko'odla' bee hasdách'ighah, ái zhá baa yáhiilti'; ⁹Nizé'dí', Jesus sheBik'ehń hoshdlaa, nniiyúgo, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań Jesus daztsaqadí' náyihilna'íi nijii yune' hondlaayúgo hasdánnań dolee. ¹⁰Nnee bijii yune' odlayúgo dávik'ehyú át'éégo ábi'delzaa; la'íi bizé'dí' oshdlaa niigo hasdayáahi at'éé. ¹¹Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi gáníi, Hadín bodlaqhíi doo hant'é yik'e ídaayándzi da dolee. ¹²Jews daanliiníi la'íi Greeks daanliiníi dálet'ee, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee doo la' íahgo ádaat'ee da: nohweBik'ehń dała'á nnee dawa yeBik'ehń nliigo, hadíi bich'í' ch'oba' ádaaniihíi bílgoch'oba'íi ch'ída'izkaadíi yaa yiné'. ¹³Áík'ehgo hadín nohweBik'ehń bizhi'íi yozhíigo yich'í' ch'oba' ánniidíi hasdádogaal. ¹⁴Áń hagog'éégo yich'í' ádaanii, doo hwahá daayodlaqh dadá'? Hagog'éégo daayodlaqh, áń doo hwahá ya'íkodaaniiziih dadá'? Hagog'éégo daidits'íh, doo hadín bíl nadaagolni' dadá'? ¹⁵Hagog'éégo bíl nadaagolni', la' daabi'dol'aadgo zhá? bek'e'eshchiiníi gáníigo, Dahadín yati' baa gozhóni, bee nkenágheltqodíi, yaa yałti'go higaakí ba'ihégoši, ái ntt'éégo ágot'eehíi nnee yaa bíl gozhóq doleeíi yaa nadaagolni'! ¹⁶Ndi doo dawa yati' baa gozhóni yikísk'eh ádaasdzaa da. Esaias gáníihíi k'ehgo, NohweBik'ehń, hadín bíl nagosiilni'íi yodlaa áidá'? ¹⁷Bik'ehgo'ihí'nań biyati' dihiits'ago zhá nohwi'odla' golee, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa nohwił na'goni'go zhá dihiits'ag. ¹⁸Áidá' na'ídishkid, Ya' doo daidests'aa da née? Ha'oh, daidests'aa, ni'gosdzán biká' dágoz'aa nt'éégo baa na'goni'íi begoz'aa, ni'gosdzán náhin'áayú biyati' daats'idests'aa. ¹⁹Áidá' naná'idishkid, Ya' Israel hat'í'íi doo bíl ídaagozi da lék'e née? Dantsé Moses gáníi, Lahgo hat'í'íi, nnee doo bíl da'otag da daabiłch'iniihíi bee daanohwiłch'olch'ijigo ádaanohwishle', la'íi hat'í'íi doo daagoyáq da daabiłch'iniihíi bee hadaashohkeego ádaanohwishle'. ²⁰Áidí' Esaias doo biini' háh dago Bik'ehgo'ihí'nań yá yałti'go gáníi, Nnee doo shiká hadaantaa da n'íi shídaagosjíd; doo shiká nada'ódiłkid da n'íi bíl ch'í'nah ádishdlaa. ²¹Áidá' Israel hat'í'íi gáyihni, Nnee doo daashidits'ag dahíi la'íi shidázhzi' yadaakti'íi bich'í' iłts'á' dahdideshniigo o'í'aa.

11 ¹Áík'ehgo na'ídishkid, Ya' Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé yó'oyilkaad née? Dah, da'anii doo ágát'éé da. Shíi aldó' Israelite nnee nshłji, Abraham bits'á'dí'go hashidolchji, Benjamin hat'í'íi bits'á'dí' gosilíi. ²Bik'ehgo'ihí'nań

bichagháshé dabíntsé yídaagot̄siníí doo yó'oyilkaad da. Ya' biyati' bek'e'shchiiníí **Elias** yaa nagol̄n̄íí doo bídaagonołs̄j da née? Bik'ehgo'ihí'nañ yokaq̄hgo Israel yaa yałti'go gán̄íí, ³SheBik'ehñ, n̄nee binkááyú na'izíidíí nadaistseed, ła'íí naa hi'né'íí biká' dahi'n̄iíhi nagoz'ąą n'íí tadaayoz̄n̄il; dashízhá isdziih, ła'íí shidizideego nadaagot̄chi', n̄ii. ⁴Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ nt'é biñ̄ii? N̄nee gosts'idi doo náhóltagyú ídá'ás̄il̄s̄j̄id, doo **Baal** be'ilzaahíí yich'í' nádaahilzhish dahíí. ⁵Áík'ehgo díí goldohíí biyi' n̄nee Bik'ehgo'ihí'nañ biłgoch'oba'go da'ayáhago ídá'áyiidlaago hayihezn̄il. ⁶Biłgoch'oba'íí bee hayihezn̄ilyúgo, doo n̄t'éeego ánádaat'ij̄l̄híí bighą da: doo ágát'ée dayúgo Bik'ehgo'ihí'nañ biłgoch'oba'íí yunáásyú doo il̄j̄i da doleel. Áídá' n̄nee n̄t'éeego ánát'ij̄l̄híí bighą hayiniilyúgo doo biłgoch'oba'híí bighą da: doo ágát'ée dayúgo n̄t'éeego ánát'ij̄l̄híí yunáásyú doo il̄j̄i da doleel. ⁷Hago'at'éeego áídá'? Israel hat'í'íí yiká hádaat'iiníí ch'éh yighą ádáát'ij̄id; hayihezn̄ilíí zhá nádaidné, áídá' ła'ihíí biñáá ádaagosd̄j̄id. ⁸(Bek'e'shchiiníí gán̄ííhíí k'ehgo, Bik'ehgo'ihí'nañ ái da'ahshoggo nakaihíí k'ehgo natsídaakeesgo ádaabizlaa, biñáá doo yee daago'ij̄i dago, bijeyi' ałdó' doo yee da'dits'ag dago;) díí j̄j̄i t'ah ágádaat'ee. ⁹Ła'íí David gán̄íí, Bił daagonedl̄j̄igo da'iyąhíí bee bánakí'áago daabil̄j̄izh le', nt'éhéta bidáh siné'go yitis hakaadhíí k'ehgo, da'ái binch'ó'íí bee bich'í' nanáhi'n̄iíle: ¹⁰Biñáá doo nzhógo yee daago'ij̄i dago al̄n̄ehgo doo daago'ij̄i da le', biyíl ndaazíí bighą dahazhí' da'isk'id le'. ¹¹Na'ónádishkid áídá', Ya' Israel hat'í'íí nanihezdeehíí doo nádaahid̄j̄i da née? Dah, da'an̄ii doo ágát'ée da: ndi nanihezdeehíí biláhyú doo Jews daanl̄j̄i dahíí hasdákai, Israel hat'í'íí hasdách'ikaihíí danée zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'ij̄i doleelhíí bighą. ¹²Israel hat'í'íí nanihezdee n'íí biláhyú ni'gosdzán biká' n̄nee da'it'ij̄yúgo, ła'íí ch'éh ádáát'ij̄idíí biláhyú doo Jews daanl̄j̄i dahíí da'it'ij̄yúgo, ái bitisgo Israel hat'í'íí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' ninábide'n̄iíhíí biláhyú n̄nee dawa da'it'ij̄i doleel. ¹³K'adíí doo Jews daanoł̄j̄i dahíí nohwich'í' yashti', shíí doo Jews daanl̄j̄i dahíí bich'í' shi'dol'aadgo shinasdziidíí il̄j̄igo áns̄j̄: ¹⁴Dáhago'at'éeego bił dałá' hat'í'íí hasdách'ikaihíí danée zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'ij̄igo ádaashle'go ła' hasdádokah. ¹⁵Israel hat'í'íí yó'olkaadíí biláhyú ni'gosdzán biká' n̄nee Bik'ehgo'ihí'nañ bił k'íí nádaasdl̄j̄yúgo, ái Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ninábide'n̄iíhííshą' hago'at'ée? Da'itsaahdí' nádaahi'nahíí k'ehgo at'ée. ¹⁶Ná'ast'oodgee dantsé bido'né'ihíí Bik'ehgo'ihí'nañ baa nané'íí diyihyúgo, ná'ast'oodíí dawa ałdó' diyih: ła'íí ch'il bikeghad diyihyúgo, bits'ádaaz'aahíí ałdó' diyih. ¹⁷Jews daanliiníí ch'il olive holzeehíí k'ehgo ádaat'ee; ch'il olive holzéhi bits'ádaaz'aahíí ła' nehestq'yúgo, áídí' ni, doo Jew n̄l̄j̄i dahíí, ch'il olive da'il̄j̄yú hadajeehíí k'ehgo ánt'éhi, ái naheshch'iizhgee onáni'dotsiyúgo, áík'ehgo olive bikeghad yenoseelíí ni ałdó' bee nanlwodgo bee n̄kséelyúgo; ¹⁸Olive bits'ádaaz'aahíí doo bich'í' ída'ón̄dlii da. Ída'ón̄dliiyúgo bínáln̄ih, ni ikeghadíí doo nee hiñaa da, áídá' bíí bee hinñáá. ¹⁹Ya' gán̄n̄ii née, Shíí áígee onáshidoltsiihíí bighą its'ádaaz'aahíí nahestq'?' ²⁰Da'an̄ii ágát'ée, ndi ái doo da'odląq̄ dahíí bighą nahestq', áídá' nihíí ni'odlą' zhá bee sín̄z̄j̄i. Áík'ehgo doo bee ída'ón̄dlii da, áídá' nzhógo godíns̄j̄: ²¹Bik'ehgo'ihí'nañ doo t'ąązhí'

at'ée dago its'adaaz'aahíí nayiheztò', áík'ehgo ídaa gondzàá, ni áldó' dánko ágánidol'íí at'ée. ²²Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí ła'íí bihashke'íí baa natsínkees: nanihezdeehíí bihashke' yiká'zhí' áile'; áídá' nihíí naa ch'oba', bíłgoch'oba'íí da'áík'ehgo biyí' hinááłyúgo: áídá' doo ágánt'ée dayúgo ni áldó' yó'onidí'aah. ²³Jews daanliiníí, doo da'odlłą dahíí doo dayúweh ye'adaat'ee dayúgo, ch'il olive biyí' onádaabi'ditsiih: Bik'ehgo'ihí'nań zhá' áík'ehgo ádaabile'go yik'e sitíí. ²⁴Olive da'ilíyú hadajeehíí bits'á' nanideshgizhdá' ch'il olive nłt'éeéhíí biyí' onánidotsiiyúgo, ch'il olive nłt'éeéhíí dabíí bits'adaaz'aahíí nahezto' n'íí biyí' onádaitsiihíí itisgo doo bá nyee da. ²⁵Shik'íyú, doo ídaa da'ohdlíí da doleełgo díí doo bígózi da n'íí bídaagonłsijih hádaanohwisht'íí, Israel hat'íí ła'zhí' doo daago'íí da daasilíí, doo Jews daanlií dahíí dawa ha'ádokahíí begolzaazhí'. ²⁶Áík'ehgo Israel hat'íí dawa hasdádokah: bek'e'eshchiiníí gáníígo, **Siondí'** Hasdá'íiníí dogaal, án Jacob hat'íí doo Bik'ehgo'ihí'nań daidnłsı da n'íí daidnłsıgo ádaabidolií: ²⁷Bincho'íí baa nádaagodesii'ááda', da'ái ilk'idá' bándaaagosii'áá ni' yínádaalniih doleeł, nii. ²⁸Yatí' baa gozhóni nádaagonoh'aahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań Israel hat'íí k'ihzhí' ádaizlaa: áídá' daabita a n'íí hadaiyihznilhíí bighą Israel hat'íí bíł daanzhoq. ²⁹Bik'ehgo'ihí'nań nłt'éhéta kaa yiné'yúgo, dagohíí koká ánniidyúgo doo ła'ngo áná'ne' da. ³⁰Łah Bik'ehgo'ihí'nań doo daahohdłłą da ni', áídá' k'adíí Israel hat'íí doo da'odlłą dahíí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí nohwaa daadest'ąą: ³¹K'adíí Israel hat'íí doo da'odlłą da, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí nohwaa daadest'aaníí biláhyú bíí áldó' Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí baa daaidot'aal. ³²Bik'ehgo'ihí'nań nnee dawa doo da'odlłą dahíí yich'í' ndaayinil, dawa yaa ch'oba' doleełgo. ³³Bik'ehgo'ihí'nań bigoya'íí hik'e bíł ígóziníí bíłgo łaágo ch'ída'izkaad! Hagot'éego nnee yich'í' godi'aahíí doo hagot'éego ba'ch'iikáah da, bi'at'e'íí doo hagot'éego bígózi da! ³⁴Hadíńshą' nohweBik'ehń binatsekeesíí yígól'si? Hadíńshą' nabineztaąd? ³⁵Dagohíí hadíńshą' nohweBik'ehń dant'éhéta yaa yiné', t'ąązhí' dant'éhéta baa náyiné' doleełhíí bighą? Doo hadíń da. ³⁶Dawa bits'á'dí' daagolíí, ła'íí dawa biláhyú daahinaa, ła'íí dawa bá daahinaa, án dahazhí' ba'ihégošı doo. Doleełgo at'ée.

12 ¹Shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'híí bighą nádaanohwoshkaąh, dant'éhéta natseedgo Bik'ehgo'ihí'nań baa daach'iné'híí k'ehgo nohwíí t'ah daahinohnaadá' nohwits'ihíí hadaadesdzaago baa daadenoh'aah, áí Bik'ehgo'ihí'nań bíł gozhóq, áík'ehgo daadinol'sıgo daahohkaąhgo dá'ík'eh. ²Díí ni'gosdzán biká' doo bik'ehyú ágot'ee dahíí doo be'adaanoht'ee da: áídá' dawa bee nohwinatsekeesíí ániídégo ánál'ne'go ła'ngo ádaanoht'ee le', áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íiníí nłt'éeego at'éeéhíí, bíł goyılshóóníí, ła'íí dážhó nzhoníí bídaagonłsijih. ³Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí biláhyú báyashti'go shaa godet'ąą; áík'ehgo dała'á notíígee gádaanohwıłdishnii, Doo itisgo ídaa daagonohdzaągo dała'á notíígee Bik'ehgo'ihí'nań odlł' dahołąago nohwainé'íí dá'ík'ehgo ídaa natsídaahkees. ⁴Nohwits'í dała'á ndi łaąyú

henláá ndi doo dała' dálet'eego nada'iziid da: ⁵Da'ágát'éégo néé hiidlaa ndi its'í dała'á k'ehgo ádaant'ee, Christ bił dała'á daandlįigo, la'íi its'í dała'á ndi łaayú henlááhíi k'ehgo daandlįigo iłch'odaahii'ni. ⁶Nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi nohwainé'íi iłtah ádaat'ee; Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałti' nohwaa det'aayúgo halaą nohwi'odla' dahołąągo nohwainé'íi dávik'ehgo bee yádaahiłti' le'; ⁷La' bich'odaahii'niigo nohwaa det'aayúgo halaą ágánádaahiit'įi le'; hadín iłch'ígót'aahgo baa det'aayúgo nłt'éégo iłch'ígó'aah le'; ⁸Hadín idag yałti'go baa det'aayúgo ák'ehgo nnee yidag yałti' le'; hadín dawahá nayiniihíi doo yaanchi' dago nayiniih le'; hadín dawahá yebik'ehíi nłt'éégo nabi'dinłt'og le'; la'íi hadín la' yaa ch'oba'íi yaa bił gozhóqoo ánát'įi le'. ⁹Da'anii nohwił'įiqo le', doo daazhógo da. Nch'ogo ágot'eehíi bik'edaadinohni; nzhooníi zhá nłdzilgo daahinohta'. ¹⁰Lił daanohjoq le', iłk'íyú lił daanjóhíi k'ehgo; daahidinolsigo nnee la'íi ntsé siłįigo ádaanołsi le'; ¹¹Doo nohwił daagoyéé'go nada'ohsiid da; Holy Spirit nohwijił yune' diltłi'go ádaanohwiłsi le'; nohweBik'ehń bá nada'ohsiid; ¹²Nohwáđihyú nłt'ééhíi ndaahóndliihíi bigha nohwił daagozhóq le'; nohwiniidaagonłt'ééyúgo bidag ádaanoht'ee le'; dáda'ohkaąh nt'éé le'; ¹³Bik'ehgo'ihí'nań daayokaąhíi hant'é yidłi daanliinił bitaadaahni; nohwista' nakáhíi baa nohwił daagozhóq le'. ¹⁴Nohwik'edaanniihíi biyaa gozhóq le' daadohniigo bá da'ohkaąh; doo yałti' bee daahohkáa da. ¹⁵Bił daagozhóóníi dába'ashhah nohwił daagozhóq le', la'íi daachagíi ałdó dába'ashhah daahchag le'. ¹⁶Dálet'eego natsídaahkees. Doo itisgo ádaadisol'nil da, débaagoch'oba'ihíi doo bińáál ídaadołkaąh da. Doo ídaa natsídaahkees da le'. ¹⁷Dahadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo doo iké'déńá ágánádaahdle' da. Nnee dawa binadzahgee dawahá nłt'ééhíi zhá baa nahkai le'. ¹⁸Bígonedzaą lék'eyúgo nnee dawa nkegohen'áqo bił daagonohłi. ¹⁹Shił daanohshóni, hadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo, doo k'enaahné' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań nohwá k'ena'né'íi biba' goz'aągo ádaagonołsi le': gánįigo bek'e'eshchii, Goyéego koch'į' godish'aahi ánsht'ee, ik'enashné' ndi at'éé, nohweBik'ehń áńi. ²⁰Ái bigha, nik'enniihíi shińá silįiyúgo bá'nné'; dibá' silįiyúgo tú bá ná'łstłi: ák'ehgo ágánt'įiyúgo bitsit'á' tsiid dahnásíikaahíi k'ehgo ánle'. ²¹Nch'ó'íi doo nohwitis hileeh da le', áídá' nłt'ééhíi bee nch'ó'íi bitis daahłeeh.

13 ¹Nnee dała'á daantłįee nadaant'aahíi bikisk'eh ádaat'ee le'. Bik'ehgo'ihí'nań nadaant'aahíi dawa yebik'eh: nadaant'aahíi binawodíi Bik'ehgo'ihí'nań yengon'áq. ²Ái bigha hadín nadaant'aahíi yits'á'zhi' at'ééhíi Bik'ehgo'ihí'nań yegos'ánihíi doo yikisk'eh at'éé da: ái ídandaagot'a'hi at'éé. ³Nnee nłt'éégo ánadaat'įiłi nadaant'aahíi doo yédaaldzid da, nch'ogo ánadaat'įiłi zhá nadaant'aahíi yédaaldzid. Ya' nant'án doo béńldzid hánt'įi da née? Nłt'éégo ánánt'įił, ák'ehgo nzhóqo naa yałti' doleeł. ⁴Ninant'a' ná nłt'éé doleełhíi bigha Bik'ehgo'ihí'nań yá na'iziid. Nch'ogo ánánt'įiyúgo béńldzid; doo da'łłižhi' bésh be'idiltłishé dahyotłi da: án Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidgo

nnee doo bik'ehyú ánát'íił dahíí Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' yik'izhi' áile'.
 5Ái bighą nadaant'aahíí bikísk'eh ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'
 doo bits'ązhi' ánadaaht'íiłhíí zhą bighą da, áídá' nlt'éégo ánadaaht'íiłgo
 ídídaagonozhíí bighą áldó. 6Da'ái bighą tax nadaahohniil: tax bich'í'
 nadaahi'niilíí Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíí daanłiigo ái nayik'ída'iziid. 7Ái
 bighą bich'í' nada'ohniil le'at'ééhíí dawa bich'í' nada'ohniil: tribute bich'í'
 nadaahohniil le'at'ééhíí tribute bich'í' nadaahohniil; tax bich'í' nadaahohniil
 le'at'ééhíí tax bich'í' nadaahohniil; hadíí bédaałdzid le'at'ééhíí bédaałdzid;
 hadíí daadinłsı le'at'ééhíí daadinłsı. 8Nnee doo ła' naa hayi'áa da le',
 i'ijóóníí zhą łaa hadaaso'aa le': hadín ła' bił nzhqohíí Bik'ehgo'ihí'nań
 yegos'aaníí yikísk'eh at'éé. 9Begoz'aaníí gáníí, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo
 nach'iltsee da, Doo ich'in'ijih da, Doo k'ch'ılchoo da, Doo dawahá ídáhách'it'ijí
 da; ái begoz'aaníí ła' áldó dawa ínání'niłgo díńko begoz'ąą, Nit'ahdí'
 gólíńíí nił nzhqo le', dání ídíí njoqohíí k'ehgo. 10Hadín bit'ahdí' gólíńíí bił
 nzhooníí doo yin'íidiłhíí da; ái bighą koł ijóóníí begoz'aaníí ye'iláa. 11Ła'íí
 goldohíí bídaagonłsı, k'adíí da'olhoshdí' ch'ínadaanozdziidíí biká' ngonyáa,
 hasdánohwidi'niilíí alháníí' begoz'ąą, dantsé da'osiidłqadá' n'íí bitisgo.
 12T'p'é'híí k'ad bech'ıgonáh, k'ad haiłkáah: halaą, ái bighą chagotheel zhinéégo
 ágot'eehíí nohwits'ązhi' ádaahidle', ła'íí bésh diyagé idindláad zhinéégo
 ík'e daahidleeh. 13Nlt'éégo hiidaa' le', jıigo ch'ogaalhíí k'ehgo: doo nch'ıí bee
 nohwıl daagonedłiigo da, doo nohwıl nágodeyisgo da, doo nant'í' nahiidaago
 da, nch'ıí doo bich'í' t'ązhi' ách'ıt'éé dahíí doo be'adaant'ee da, doo
 ilk'edaan'niłhgo da, ła' bíyééhíí doo ídáhádaahiit'ıigo da: 14Nohwits'ı nch'ıgo
 hádaat'iiníí doo bee da'ohle' dahíí bighą doo nohwıjıí yune' nch'ıí bágoz'ąągo
 ádaanołsı da, áídá' bésh diyagé benagonlkaadíí biyi' nasozihíí k'ehgo Jesus
 Christ nohweBik'ehń biyi' nasozijı.

14 1Hadín bi'odłá' doo nłdzil dahíí bich'í' daanołshqo le', doo bił
 łaadaoht'ąhgo da. 2Nnee ła' bi'odłá' gólíńíí hidán da'adzaahíí
 yiyąą, áídá' ła' bi'odłá' doo nłdzil dahíí hidán hadaajeehíí zhą yiyąą. 3Nnee
 hidán dawa yiyąąhíí ła' nnee doo dawa yiyąą dahíí doo da'ílnégo yaa
 natsekees da le'; ła'íí nnee doo dawa yiyąą dahíí ła' nnee dawa yiyąąhíí
 áldó doo da'ílnégo yaa natsekees da le': bíí áldó' Bik'ehgo'ihí'nań nábinłtíni
 at'éé. 4Nihíí hant'é nłiigo ła'i yána'iziidíí baa yánłti'igo? Binant'a'íí nlt'éégo
 yána'iziidyúgo dá na'iziid doleeł, doo nlt'éégo yána'iziidíí ch'ínált'e'.
 Binawod bá ágolzi doo, Bik'ehgo'ihí'nań zhą binawod gólıigo sizıigo
 ábile'. 5Nnee ła' ła'jii ła'ihíí yitısigo yidnłsı: ła'íí dawa datelt'eego yidnłsı.
 Nnee dałá'á daantııgee doo bił nagokigo yaa natsekees da le'. 6Hadín ła'jii
 yidnłsıhíí nohweBik'ehń yidnłsıgo at'ıı; hadín ła'jii doo yidnłsı dahíí bíí áldó'
 nohweBik'ehń yidnłsıgo at'ıı. Hadín hidán dawa yiyąąhíí nohweBik'ehń
 yidnłsıgo iyąą, Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzigo; nnee doo dawa yiyąą dahíí
 áldó' nohweBik'ehń yidnłsıgo at'ıı, bíí dó' Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzigo iyąą.
 7Nnee hiıaayúgo doo dabíí ídebik'ehgo hiıaa da, datsaahyúgo doo dabíí

bik'ehgo datsaah da. ⁸Daahin'naayúgo nohweBik'ehń daanohwineł'íígo daahin'naa; daahiitsaahyúgo nohweBik'ehń daanohwineł'íígo daahiitsaah: áík'ehgo daahin'naa ndi dagohíí daahiitsaah ndi nohweBik'ehń bíyéé daandlii. ⁹Díí bighą Christ daztsąą, ádíí' naadiidzaago naahi'na', nanezna'íí hik'e daahinaahíí biłgo yeBik'eh doleełgo. ¹⁰Nt'é bighą nohwik'isyú baa yádaakti'? Nt'é bighą nohwik'isyú da'ílínégo baa natsídaahkees? Néé Christ ndaago'a'go dahsdaagee daanohwigha bich'í' daahiidzih doleeł. ¹¹Bek'e'eshchiiníí gáníígo, NohweBik'ehń gáníí, Da'anii hinshnaago da'anii gádishnii, dakowa kogod bee shich'í' daach'ilzhíish, dakowa kozé' bee Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihédaach'inzi doleeł, nii. ¹²Áík'ehgo daanohwigha dała'á daantíígee Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' ídaa nadaagohiilni' doleeł. ¹³Áí bighą kodí' godezt'í'go doo łaa yádaahilti' da le': díí k'ehgo nko nohiini' łaadaahidle', doo nohwik'íyú yighą nadokańíí bádihyú begoz'aągo ádaahidle' da, dagohíí dant'éhéta yeni'ílsiihíí doo bádihyú begoz'aągo ádaahidle' da. ¹⁴Díí bígonsi, Jesus nohweBik'ehń shił ígózigo áshísi, hidánhíí doo nchọ' da; áídá' hadín hidán nchọ' nzihíí bíí bich'í' nchọ'. ¹⁵Nt'é nnaahíí bighą nik'isn bińi'ńnihyúgo doo kolijóóníí be'ánt'éé da. Nt'é nnaahíí nnee ła' bee bił ch'ígonoghéeh hela', án Christ bá daztsáni at'éé. ¹⁶Nt'éhéta nt'éé ńńzi ndi, dénchọ'égo baa yá'iti'yúgo, doo be'ánádaaht'íí da le': ¹⁷Bik'ehgo'ihí'nań bilałt'áhgee itah ch'iljiiyúgo, doo nt'éhéta ch'iyąahíí ła'íí ch'idlaahíí zhą bighą da; áídá' Holy Spirit binkááyú dábik'ehyú ách'ít'ééhíí, ła'íí kił nkegohen'ąąhíí, ła'íí kił gozhóqhi bighą itah ch'iljiihi at'éé. ¹⁸Hadín díí ye'at'éégo Christ yána'iziidíí, Bik'ehgo'ihí'nań bił dábik'eh, nnee ałdó' bił dádaabik'eh. ¹⁹Áík'ehgo halaą nt'éhéta nkegohen'ąągo áyíksiníí biká hádaahit'íí le', ła'íí nt'éhéta daanldzilgo be'ádaahidle'íí biká hádaahit'íí le'. ²⁰Doo nt'éhéta daahsaahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań binasdziidíí daalchọq da. Hidán dawa nt'éé; ndi hadín nt'éhéta yiyąahíí bighą ła' nanakaadyúgo, áí yee ni'ílsiih. ²¹Itsi' nnaahíí dagohíí wine ndlaahíí dagohíí dahago ánánt'ííhíí bighą nik'isn nanakaadyúgo, dagohíí nt'éhéta nchọ'go ánát'ííłgo ábile'yúgo, dagohíí nt'éhéta bighą bi'odla' doo nłdzil dago ábile'yúgo doo be'ánánt'ííł dago nzhọq. ²²Ni'odla' nłdzil néé? Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nt'éégo ánt'ééhíí bígonsi le'. Hadín áík'ehgo ánát'ííhíí doo ídąngot'aa dago biyaa gozhóq doleeł. ²³Hadín biini' nakigo da'adzaahíí yiyąahíí, áí bighą ídąngot'áni at'éé, doo bi'odla' ye'at'íí dahíí bighą: doo ki'odla' be'ánách'ot'ííł dahíí nchọ'go ánách'ot'ííłi at'éé.

15 ¹Néé nohwí'odla' daanldzilíí, hadíí biini' nakigo bi'odla' doo daanłdzil dahíí bich'odaahi'nii le', doo danéé ídaa natsídaahiikeesíí bighą da. ²Áídá' néé dała'á daantíígee nohwit'ahdí' daagolíníí bá nt'éé doleełíí baa natsídaahiikees le', bi'odla' nłdzil hileehíí bighą. ³Christ ndi doo dabízhą ídaa natsekees da ni'; bek'e'eshchiiníí biyi' bi'Taa gáyilnii, Hadíí bee daanich'o'ni' n'íí shik'izhí' nasłlii, nii. ⁴Doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí bee nohwíł ch'ígót'aahíí bighą alzaa, nohwí'odla' nłdzilgo áile'go hadah

ádaanohwiłsigo, nohwádihyú n̄t'éhi goz'aaníí ndaahóndlii doleethíí bighą alzaahi at'éé. ⁵Bik'ehgo'ihí'nań, kóni' k'eh ách'íłsigo ła'íi ko'odłą n̄dzilgo áyíłsinií, dalet'eego natsídaahkeesgo nohwaa daidino'áah, Christ Jesus be'ádaanoht'eego: ⁶Áłk'ehgo nohwinatsekees dała'ągo, nohwiyati' dała'ągo Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaahíí, ba'ihédaanohsj doleel. ⁷Christ k'ínoho'n̄ihíí k'ehgo k'ídaałoh'n̄ii, áłk'ehgo n̄nee Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzj doleel. ⁸Gánohwidishn̄ii, Jesus Christ n̄nee **circumcise** ádaabi'deszaahíí binal'a'á silj, Bik'ehgo'ihí'nań bits'ąđ' da'n̄iihíí baa bił ch'í'nah ągoléngo, ła'íi daanohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihí'nań nt'é bee yąngon'áanńi begolne' doleelgo: ⁹Ła'íi doo Jews daanljđ dahíí Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi ya'ihédaanzj doleelgo; bek'e'eshchiiníí gánjigo, Díi bighą doo Jews daanljđ dahíí naa bił nadaagoshn̄i, ła'íi nizhi' baa idish'aalgo na'ihensj doleel. ¹⁰Gánádi'n̄ii, Doo Jews daanohljđ dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé bił nohwił daagozhóq le'. ¹¹Ła'íi gánádi'n̄ii, Doo Jews daanohljđ dahíí dawa, nohweBik'ehń ba'ihédaanohsj le'; n̄nee dawa ałdó' ba'ihédaanohsj le'. ¹²Esaias ałdó' gánj, Ch'il bikeghad bits'ąđ' hanajéedí k'ehgo Jesse bits'ąđ' hanádaałochiinií dała'á doo Jews daanljđ dahíí yá nant'aa doleelíí hígháh; án doo Jews daanljđ dahíí bada'ołi doleel. ¹³Holy Spirit binawod biláhyú n̄t'éhi nohwádihyú goz'aaníí ndaahohłíhíí itis odaazljđ doleethíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań, n̄t'éehíí ndaahohłigo ádaanohwile'íi, daahohdłągo koł gozhóóníí ła'íi ilch'j'gont'éehíí nohwee halk'ł le'. ¹⁴Shik'íyú, n̄t'éehíí be'ádaanoht'eego, dązhq daagonohsągo nohwígonsj, ła'íi łł ch'ídaagonoht'aahgo bídaagono'ąą. ¹⁵Da'ągát'éé ndi doo shiini' hąh dago ła' nohwich'j' bek'e'shiłchj, bínádaadołn̄i doleelgo, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi shik'izhi' áyíłlaahíí bighą, ¹⁶Okaąh yedaabik'ehi Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziid n'íi k'ehgo Jesus Christ bá na'isiidgo Bik'ehgo'ihí'nań bits'ąđ' yati' baa gozhóni doo Jews daanljđ dahíí bił nadaagoshn̄i, áłk'ehgo doo Jews daanljđ dahíí Holy Spirit bee hadaadelzaago Bik'ehgo'ihí'nań baa nánshn̄iigo naidiinił doleel. ¹⁷Bik'ehgo'ihí'nań bána'isiidhíí bighą Jesus Christ biláhyú ída'oshdlíi. ¹⁸Christ shiláhyú ánát'j'łhíí zhą doo shiini' hąh dago baa nagoshn̄i' doleel, shinkááyú doo Jews daanljđ dahíí Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íi yikísk'eh ádaat'eego ádaayłs, shinkááyú yałti'go hik'e ánát'j'łgo, ła'íi ¹⁹Godiyhgo be'ígóziníí hik'e ígozisgo ánát'j'łhíí Christ shinkááyú ánát'j'łgo, ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit binawodíi shinkááyú na'iziidgo Jerusalemđí Ilirikamzhj' daagotahyú Christ n̄t'éégo baa na'goni'íi ął baa yásłti' ni'. ²⁰Áłk'ehgo Christ doo bigózi dayú yati' baa gozhóni baa yasłti'go nabik'í'isiid ni', Christ ilk'idá' bigóziyú baa yasłti'yúgo, ła' n̄nee kłh bit'ááh si'aaníí áyíłlaahíí biká'gee na'isłt'j'łhíí k'ehgo ashne' doleel ni': ²¹Áídá' bek'e'eshchiiníí gánjigo, Hadín doo hwahá baa bił nagoni' dahíí bił ch'í'nah daaleeh: hadín doo hwahá ya'ikodaanzj dahíí yídaagołs doo, n̄ii. ²²Áłk'ehgo yasłti'go nashi'dint'ogíi bighą ch'éh nohwich'j' dishąngo asłt'j' ni'. ²³Áídá' k'adíi dzaągee doo hayú yánánasłtłh dago, ła'íi doo ałch'ídé łgodzaa da nohwich'j' disháh hásłt'j'igo, ²⁴Spainyú déyáągo nohwini'gee ch'insłhągo daanohwidistseełíi hásłt'j'í, áigeé det'j'ehzhj' nohwił daagozhóqo nahéłą

hik'e Spainyú naadesdzaago shich'odaadohñiit nsj. ²⁵K'adifí Jerusalemyú Jesus daayokaqahí bich'odaashñiihyú déyáá. ²⁶Macedóniyáú ła'íi Akéyayú daagolínihí bíl daagozhóqo Jerusalemgée Jesus daayokaqahí tédaat'iyéhií zhaali yich'í' ádaile'. ²⁷Da'anii yaa bíl daagozhóqo ádaile'; áí da'anii baa hadais'áhi daanlii. Áígeé Jesus daayokaqahí yaaká'dí' begoz'áni daabiyéehí ła'zhí' doo Jews daanlii dahíi yaa daizné'híi bighą ni'goshzáń biká'gee nandeehíi ła' yee yich'odaaniihgo dá'bí'k'eh. ²⁸Díi ąął ashlaago zhaali bá ła'náhesdlaahíi baa daadeni'ąągo nohwaa deshaał, Spainyú déyáágo. ²⁹Nohwaa níyáágo Christ nł'téego baa na'goni'íi bee gozhóónií ch'í'da'izkaadgo bee nohwaa nsháhíi bígonsj. ³⁰Áí bighą shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehń, ła'íi Holy Spirit bee ła' daanjóqhií bighą nánohwoshkaqah, Bik'ehgo'ihí'nań shá nádaahohkaqahgo dała' nohwił dahdaanshdqh le'. ³¹Áík'ehgo Judéagee doo da'odląą dahíi doo hago ádaashile' dago shá da'ohkaqah; ła'íi zhaali Jerusalemgée Jesus daayokaqahí bá ła'áshlaahíi yaa bíl daagozhóqo nádaidoné'go addó' shá da'ohkaqah; ³²Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo shiłgozhóqo nohwaa nsháh, ła'íi nohwigotahgee dét'ih nohwista' nsháhgo nohwił hanasól. ³³Bik'ehgo'ihí'nań be'łch'í'gont'éehíi nohwił nlii le'. Doleelgo at'éé.

16 ¹Nohwilah, Phoebe holzéhi, bá nohwich'í' k'e'eshchii, **Cenchréagee** ha'ánátséhíi yitahyú na'iziidihi: ²Áń Jesus daayokaqahí k'ehgo nohweBik'ehń biláhyú k'í'daahoh'nii, ła'íi shich'odaahñiih nohwiłniiyúgo bich'odaahñiih: áń ła'nihi yich'odaazni', shíi addó' shich'ozni'. ³Priscilla hik'e Áquila, Christ Jesus biláhyú shich'odaanñi, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ⁴Áí shighą goyéego bich'í' nadaagoyaa, dásdozhá shighą nanezna', áí ba'ihénsj; ła'íi hayú doo Jews daanlii dahíi ha'ánátséhíi nagoznilyú ínashood dawa ya'ihédaanzí ałdó'. ⁵Áí bigowayú ínashood da'okaqahgo ła'a'ánát'iihíi dawa ałdó', Gozhóq, shá daabiłdohñii. Epenétus, dážhó shił nzhónihíi, Gozhóq, shá daabiłdohñii, áń Akéyayú dantsé Christ yich'í' dahiyáhi. ⁶Mary, Gozhóq, shá daabiłdohñii, áń nyeego nohwá na'iziid ni'. ⁷Andronikas hik'e Junia, bíl hat'í'ihí, bíl ha'áshjéd n'íi, Gozhóq, shá daabiłdohñii, áí Jesus binadaal'a'á itah daanlii, daach'ink'sini ádaat'ee, áí dashínt'sé Christ yich'í' dah hizh'ázhi at'éé. ⁸Ámplias, nohweBik'ehń biláhyú shił nzhóni, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ⁹Úrbane, Christ biláhyú nohwich'odaanñi, ła'íi Stákiš shił nzhóni, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹⁰Apélles, Christ bíl dá'bí'k'ehi, Gozhóq, shá daabiłdohñii. Aristobúlus yił daagolínii ałdó', Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹¹Heródion, bíl hat'í'ihí, Gozhóq, shá daabiłdohñii. Narcíssus yił daagolínii, nohweBik'ehń daayokaqahí, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹²Tryfína hik'e Tryfósa, nohweBik'ehń yánada'iziidi, Gozhóq, shá daabiłdohñii. Pérsis, bíl daach'izhóni, nohweBik'ehń ła'ągo yána'iziidíi ałdó', Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹³Rufus, nohweBik'ehń habiłtíinií, Gozhóq, shá daabiłdohñii, áń bá'ąhií, shíi ałdó' shimaa bíldishñi, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹⁴Asýncritus, Phlégon, Hérmas, Pátrobas, ła'íi Hérmes, Gozhóq, shá daabiłdohñii, nohwik'isyú yił nakaihií ałdó'. ¹⁵Philólogus hik'e Julia, Nérius hik'e bilah, Olýmpas ła'íi Jesus

daayokaqahíí yíł nakaihíí dawa, Gozhóq, shá daabiłdohñii. ¹⁶Daagodinotłigo daałotł's'qs le'. Christ daayokaqahgo ha'ánáłséhií nagozníłí, Gozhóq, daanohwiłñii. ¹⁷Shik'íyú, nadaanohwoshkaqah, hadín nohwił ch'ígon'áqahíí yídaagoł'ąą n'íí déłahgota nohwił ch'ídaago'áahgo iłch'ínohwiłíłíí ła'íí nohwich'í' daagodiłkishií, daat'éhi ádaat'íí shíhíí bídaagonotłijhgo bits'á'zhí' ádaanoht'ee. ¹⁸Ágádaat'eehíí Jesus Christ nohweBik'ehñ doo yánada'iziidihi at'éé da, daabibid zhá yaa natsídaakees; áí nłt'éégo ádaañii ndihíí, ła'íí nzhqogo hanádaadzih ndihíí doo daagoyáq dahíí k'izédaabidinił. ¹⁹Bik'ehgo'ihí'nañ bikísk'eh ádaanoht'eehíí nnee dawa yídaagotłijhíí bighá nohwaa shił gozhóq; áídá' nłt'éégo ágot'eehíí zhá bich'í' daagonohsąago, ła'íí ncho'go ágot'eehíí doo bídaagonotłi dago hasht'íí. ²⁰Bik'ehgo'ihí'nañ be'íłch'í'gont'ééhíí dak'adégo Satan nohwá yaa gont'neego biłedaadoł'éés. Jesus Christ nohweBik'ehñ biłgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé. ²¹**Timotheus**, bił na'isiidíí, ła'íí Lúcius, Jason, ła'íí Sosípater, bił hat'í'ihí, Gozhóq, daanohwiłñii. ²²Shíí, Tértius, díí naltsoosíí Paul bá k'e'shiłchínihi, nohweBik'ehñ biláhyú, Gozhóq, nohwiłdishñii. ²³Gáius golíígee sídáá, dzaągee ínashood íła'ánát'ííh, án, Gozhóq, daanohwiłñii. Erástus, dzaą k'ih gozníłgee zhaali yaa sidaahíí, ła'íí Quártus, nohwik'isn, áddó, Gozhóq, daanohwiłñii. ²⁴Jesus Christ nohweBik'ehñ biłgoch'oba'íí daanohwigha bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé. ²⁵Yati' baa gozhóni baa nagoshñi'íí, áí Jesus Christ baa na'goni'íí bikísk'ehyú Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinawod nohwá ánágodléhi at'éé; ni'gosdzán alzaadí' yushdí' godezt'í'go na'goni' doo bígózí da n'íí, áí Jesus Christ baa na'goni'íí, bee ch'í'nah siljí, ²⁶Áí k'adíí bígózigo alzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí bek'e'eshchiiníí k'ehgo nnee iłtah at'éégo hadaazt'í'íí dawa bił na'goni', daayodłaqhgo yikísk'eh ádaat'ee doleełhíí bighá, áí Bik'ehgo'ihí'nañ doo benogowáh dahi yegos'aaníí bik'ehgo at'éé: ²⁷Bik'ehgo'ihí'nañ, án zhá goyánihi, Jesus Christ biláhyú dahazhí' ba'ihégołi le'. Doleełgo at'éé.